

Registered at G.P.O. Melbourne for transmission by post as a periodical Price 1/6

MELBOURNE, 1964 m. kovo 3 d. Nr. 9(404)

POLITINĖ APŽVALGA

JAV POZICIJA KUBOS ATŽVILGIU NEKINTANTI • GI VIETNAME GALI KEISTIS - AR AUS TRALIJA ĮSIVELI ARTEJANTĮ INDONEZŲ-MALAJŲ KARĄ? • DeGAULLE JĖGA ATSTATO NUVERSTĄ GABON VALSTYBĖS PREZIDENTĄ.

JAV-ių D. Rusk kieta kalba Kubos adr.

Po anglų-amerikiečių viršūnių konferencijos Vašingtone atmosfera tarp Atlanto alijantų prasiblaivė. Kiekvienas partneris kibo į savąsias problemas: Anglai į Kipro ir Malajų, amerikiečiai — į Kubos ir Vietnamo.

Pirmasis JAV vardu prabilo valstybės sekretorius Rusk, žinomas kaip preciziškas administratorius ir skrupulingas prezidentas, tiek buvusio Kennedžio, tiek dabartinio Johnsono valios vykdytojas. Pasinaudodamas tarptautinės elektrinių unijų kongreso pagrindinio kalbėtojo platforma, Rusk plačiai palietė politikos temą, ypač išryškindamas Amerikos nuotakas Kubos atžvilgiu. Jis pakritikavo draugus, paradinėjant Kubai įvairias prekes ir nurodė, kad tokia akcija griauja Amerikos pastangas su-

varžyti Kubos vedamą agresiją ir subversyvią veiklą vakarų hemisferoje (Šiaurės, Vidurio ir Pietų Amerikoje).

Rusk pabrėžė, kad Castro režimas tėra tik laikinas ir JAV su kitomis Amerikos kontinento valstybėmis tikisi laisvės aušros pavergti Kubos tautai. "Mes savo priešiškos ir kietos politikos Castro režimo atžvilgiu nekeisime ir tegu kitų kraštų vyriausybės įsidėmi, kad Kuba yra potencialus pasaulinio karo židyns, toks pat kaip per lemtingą 1962 metų raketinę krizę." buvo Rusk pasakyti žodžiai. Šie pora sakinių daugiau kalba apie Amerikos dabartinę laikyseną Kubos atžvilgiu naujo prezidento rankose, kaip šimtai politinių komentatorių sensacingų spėliojimų.

Johnson'o dilema Vietname

Komunistų Viet-Kongo partizanų bandoms praktiškai valdant pusę Vietnamo, išsiskyriusios Saigona ir vietinės kariuomenės bei amerikiečių pagalbinių dalinių koncentracijos punktas, Johnsonas priverstas radikaliai keisti kovos taktiką. Padėtis Vietname šiuo metu taip rimta, kaip kad savo laiku Korėjos karo metu prieš 12 metų, kai kiniečių divizijos peržengė Yalu upę ir vos neišstūmė gen. MacArthur'o kariuomenės į jūrą. Tada prezidentas Truman'as vos sulaukė kerstinę MacArthur'o ranką jau užsimojusią smogti atominėmis kumštėmis į pačią Kiniją.

Vietname 17-ta paralelė yra tas pats, kas Korėjoje 38-toji, skirianči komunistinę krašto dalį nuo laisvosios. Johnsonas siūnia paskutinei inspekcijai savo patikėtini, gynybos sekretorių McNamara į Vietnamą, kad būtų galima lengviau prieiti prie sunkaus sprendimo: Ar smogti į šiaurę nuo 17-tos paralelės į šiaurės Vietnamą ir tuo pačiu sunaikinti bazes, iš kurių vedamas amerikiečių pasipriešinimas karas pietuose? Gandai ir spekuliacijos apie amerikiečių intencijas Vietname pasiekė net tokio laipsnio, kad Maskvos TASS'o agentūra išspėjo "apie nepaprastai rimtas pasekas jei Pentagono karštakošiai paims viršų Vietname". Kol kas oficialūs amerikiečių slugsniai demontuoja gandus apie galimą šiaurės Vietnamo bombardavimą ir kovos dalinių, ar sabotažo specialistų siuntimą į komunistų valdomą teritoriją. Bet Vietnamo premjeras, jaunas generolas Nguyen Khanh, pripažįsta, kad pasitarimai vyksta labai svarbiu klausimais.

Kad Johnsono sprendimas nebus ilgai užvilktas galima numatyti iš beveik beviltskos karinės padėties Vietname, susidarėjusios paskutinių savaitų bėgyje. Amerikiečiams lieka trys galimybės:

1) išlaikyti status quo padėtį, t.y. paremti Vietnamą ribota karine pagalba. Ši politika veda,

TOBULI CARL ZEISS AKINIAI

Rašo: A. Vaitiekūnas

DeGaulle likviduoja Gabono sukilėlius

Praeitą savaitę Afrikos valstybėje Gabone (buvusi Prancūzijos Ekvatorinės Afrikos kolonija) prezidentas Leon Mba buvo sukilusių kareivių nuverstas. Valstybės sostinėje Libreville sukilėlių išteigta karinė vyriausybė neįstengė pasekti Zanzibaro pavyzdžiu ir ilgiau išsilaikyti valdžioje.

DeGaulle ilgai nelaukdamas nuleido prancūzų paraštininkų dalinį ir po nepilnos dienos sudūrimo su sukilėliais, atstatė prancūzams palankų prezidento Mba režimą. Visą operaciją kainavo 25 sukilėlių ir 2 prancūzų kareivių gyvybės.

Kodėl DeGaulle ėmėsi ši kartą nepopuliari, nuogos jėgos priemonių Gabon juodųjų respublikoje, o jos nevertėjo pernai per panašų perversmą prancūziškąjį kongą, kur kariuomenė nuvertė prezidentą Fulbert Youlou?

Prancūzų kairieji sluogsniai, "Liberation" dienraštyje duoda gana įdomią analizę. Jie pasipiktinę DeGaulle diktatorišku pasielgimu ir teigia, kad jei ne Gabono mineraliniai turtingai (ypač manganas, kurio didžiausias pasaulyje šio metalo gamintojas yra Gabon), tai DeGaulle nei piršto nebūtų pajudinęs išgelbėti Leon Mba režimą.

Su šia argumentacija turėtume sutikti, bet padėtis komplikuoja įsiaiškinant. Konservatorių "l'Aurore" išpėja, kad "Afrikos naujosios respublikos žiūrės į DeGaulle, kaip į garantorių, pasitiks daugiau prancūzų durtuvų jėga, kuri palaikys, reikalui esant, jų režimus."

Vakarams, o ypatinai Prancūzijos interesams, neo-kolonializmo šešėlis nebūtų naudingas, kada Jungtinės Tautos spalvotieji greitai sudarys daugumą.

KAS YRA POPIEŽIUS?

Kas yra popiežius? — klausė Paulius VI-sis bendroje audiencijoje, pradėdamas savo prakilnų tūkstančiams tikinčiųjų, kurie buvusio susirinkę Vatikano priėmimo saleje. — "Atsakymo nereikia ieškoti mano asmens pavadinime — kalbėjo šventasis Tėvas — bet reikia žvelgti į Viešpatį, kuris patarė savo rinktinį mokini, išskirdamas jį iš kitų ir suteikdamas jam naują misiją ir naujas pareigas: Jam nebūsi daugiau įvardinamas Simonu, Jono sūnumi, bet Petru, kaip to reikalauja tavo naujos pareigos... Tai aiškiai parodo, kad Kristus išrinko jį spe-cialiomis pareigoms ir suteikė specialias malones, nes petras reikią uola - tvirtumą, pastovumą, nekintamumą... o jo pareigos — su-

darbių pagrindą, išlaikyti visą naštos sunkumą, kaip sakė pats Kristus: "O tu stiprink savo brolius". Taip Petras tapo visos Bažnyčios pagrindu-pamatais. Tai nuostabi Kristaus mintis, bet ji aiški ir visiems suprantama. Petras ir jo įpėdiniai tikrai atstovauja Kristui ir vadovauja jo Bažnyčiai!"

"Reikia atsiminti — kalbėjo toliau šv. Tėvas — kad šventame Rašte uolos-petro simbolis jau sename Testamente buvo taikomas pačiam Dievui. Vėliau Naujame Testamente tai pritaikoma Kristui, vadinant jį "kerti-niu akmeniu". Pats apaštalas Petras savo pirmame laiške sako: "Stai aš dedu Sione rinktinių, brangų kerti-nį akmenį, kas jį tikės, nebus sugėdintas. Taigi, jums, tikintiems, garbė — o netikintiems tasai statantųjų atmetasis akmuo pasidarys kerti-nis akmuo, užsigavimo akmuo ir papiktinimo uola, — tiems, kurie užsigaus žodžių ir netiki...". Tačiau pats Kristus uolos-petro vardą perkelelia pirmajam savo apaštali, kad jis visada išlaikytų jo iškurtą Bažnyčią. Čia visi randame išganymą."

Ir šventasis Tėvas baigė savo prakilnų primindamas audiencijos dalyviams popiežiaus, kaip malonių tarpininko, antrąjį titulu — Servus servorum Dei — Dievo tarnų tarnas, kurio popiežiaus ištikrųjų visiems ir yra...

Filma apie Staliną. Rusija pastatė naują filmą, kuriame rodoma Stalino laikų žiaurumai. Valdžios laikraštis IZVESTIJA filmą užgrybė. Kas rodys filmą iš Nikitos laikų?

Istoriniai duomenys

Šv. Kazimieras gimė 1458 m. Jaunas būdamas savo dalyvavo politiniame gyvenime. 1471 m. tėvas jį buvo išsiuntęs su 12000 kareivių užimti Vengrijos sostą Žygis nepavyko, Kazimieras grįžo tuščiomis. Vėliau jis visai pasitraukė nuo užsienio politikos. Atsidavė maldoms, pasidarė dideliu asketu. 1479 m. atvyko į Vilnių, kur išbuvo iki savo mirties. Mirė 1484 m. kovo 4 d. 1521 m. Kazimieras buvo paskelbtas pa-

Vokietijos kardinolas apie santuoką

Vokietijos kardinolas Jaseph Frings, kuris yra parašęs savo žodį Sibiro maldaknygės vokiškam vertimui, šeimos šventės proga sausio 12 d. išleido ganytojišką laišką, kuris buvo perskaitytas visoje Koelno arkivyskupijoje. Jis yra tos vyskupijos ordinaras.

Savo laiške kardinolas atkreipė dėmesį, kad sužadėtuovės turti labai rimtai sudaromos ir skiriamos pasirošimui jungtuvėms. Tuo metu kardinolas patarė labai rimtai susimąstyti dėl sužadėtuojų rekolekcijų.

Santuoką jis pavadino Dievo dovana, reikalinga žmogaus atsakomybės jai prisiimti. Moterys yra šventas dalykas, sakramentas — dieviškas veiksma. Santuoka negali būti sudaroma "bet kokia kaina". Tai yra žmogaus gyvenimo kaina.

"Geriau yra visai nevesti, negu vedus visą gyvenimą nelaimingai gyventi."

Kardinolas taip pat prisiminė visuotinį Bažnyčios susirinkimą, kuriame jis buvo keles mišrių vedybų klausimą. Kardinolas buvo siūles pripažinti mišrias vedybas (katalikų su nekatalikais), sudarytas ne katalikų Bažnyčioje, kad tai pasitarnautų Bažnyčios vienybės reikalui. Bet tas klausimas nebuves svarstomas, jo sprendimas dar toli. Lieka galioje katalikams senas draudimas tuoktis su katalikų Bažnyčios ribų. Jei antroji pusė (nekatalikų) nesutinka pažadėti, kad vaikai bus auklėjami katalikiškai, negalima daryti prievartos, tačiau katalikas ar katalikė turi rimtai persvarstyti ir vedybų atsisakyti. (T.T.)

Vilnius - rytų Jeruzalė

Šv. Kristupui — Vilniaus miesto simboliui, Vilniuje jau nebėra vietos — tai ilgame, išsamiame straipsnyje pabrėžė Lietuvos sostinėje apsilankęs vokiečių laikraštininkas Hans-Ulrich Engel ("Stuttgarter Zeitung", sausio 2 d. nr. 1). Atpasakojęs Kristupo legendą, straipsnio autorius teigia, kad istorijoje Vilnius laikomas "Rytų Jeruzale", kad istoriniai jis buvo dviejų linijų susikirtimo ir jį gravitavo keturi miestai: senasis Peterburgas, Varšuva, Karaliaučius ir Maskva. Esą mieste susipina Vakarų ir Rytų elementai, o anksčiau pradžioje Vilniuje gyveno baltarusiai ir lenkai, ukrainiečiai ir vokiečiai, žydai ir lietuviai. Kristupas savo sienoje pakentęs visus — ir žydus ir Romos katalikus, rusus ortodoksus ir net mahometonus.

Nupasakojęs Vilniaus miesto istoriją, autorius Engel pažymi, kad rusų valdymo laikotarpis (1794-1915) turėjęs įtakos miesto architektūrinėi išvaizdai. Anksčiau buvo ir lenkų ir vokiečių įtakos padariniai. Lietuviai vis dėlto pasipriešinę rusams ir čia autorius primena 1831 m. suki-

limą. Vėliau sekė Muravjovo laikai, spaudos draudimas, lietuviai gi siekė nepriklausomybės. Pagal autorių 1918 m. tame Vilniuje A. Smetona paskelbė Lietuvos respubliką. Vilnius vėl virto krašto sostine. Pagal vokiečių žurnalistą Pilsudskui sukilus, lenkams užėmus Lietuvos sritis su Vilniumi, lietuviai, kaip "kompensaciją" gavę Klaipėdos kraštą.

Pagaliau nurodęs į Lietuvos konfliktą su Lenkija, į lenkų ultimatumą ir į Vilniaus grąžinimą Lietuvai, autorius pažymi, kad lietuviai nepasitikię sovietais. Lietuvos priverstinis prijungimas prie Sovietų S-gos sugriovė visas lietuvių, lenkų ir baltarusių viltis, žydams tai reiškė pražūtį o vokiečių vyktuojus pavyko repatriuoti Vokietijon.

Kalbėdamas apie dabartinį Vilnių, vokiečių laikraštininkas nurodė, kad Vilniaus miesto pasikeitimas, sumodernėjimas. Jei keliai į buvusios įtakos miestus dabar uždaryti, tai tebėra atviras kelias į Maskvą.

Dvasinė Vilniaus šviesa jau užgesusi. Esą jau daugiau nebešviečia įvairių tikybų gyventojus jungęs tikėjimo švetrys, nes Kristupui su Kūdikiu-Jezumi rankose šiame mieste jau nebėra vietos.

Sydney kronika

Tautinių šokių grupė įgavo šviežio kvėpimo su naujai pradėtais metais. Joje reguliariai šiuo metu repetuoja aštuonios poros — dvigubai daugiau nei pernai. Sydneyje šiek tiek nekantrauja pamatyti savo šokėjų viešumoje.

Metinės atostogos praleisti Sydneyje nutarė p. p. Kapočiūnai iš Adelaidės. Vykstant pirmą kartą į š. Australijos rajoną, jie pakeliui aplankė savo prietelius Viktorijoje, Sostinės Teritorijoje ir N. S. W.

Valentina Osinaitė išplaukė laivu "Orcaides" į J. A. V. Sydneyje Valė apsigyvens San Francisco mieste, iš kur tikisi ištirti visą šiaurinę Ameriką. Į jos išleisutes pas seserį Mariną atvyko gražus jaunimo būrelis.

Teko nugirsti, kad ir Adelaidėje jaunimui darosi ankštoka. Aldona Mikužytė vyksta į Ameriką, o Irena Kapočiūnaitė nusprendusi išvažinėti visą Europą.

Melbourne Skaitai Vyčiai išsivertė naują vadą. Siems metams "Darius ir Girėno" vyčių būrelių vadovaus paskaitininkas Algis Kazlauskas.

Iš Romos neseniai sugrįžęs jaunuolis Henrikas Antanaitis šiais metais studijuos humanitarinius mokslus Sydney universitete. .Kepalas

laimintuoju, o 1602 m. — šven-tuoju.

Kuo šv. Kazimieras būdingas?

Nors pavaduodamas savo tėvą, didįjį Lietuvos kunigaikštį ir Lenkijos karalių Kazimierą, Lenkijoje, šv. Kazimieras parodė nemažus valstybininko gabumus, stengdamasis visuomet būti teisingu, tačiau tuo jis niekuo nesiskyrė nuo kiekvieno kito išmintingo valdovo.

Neturėjo jis ypatingų asmeninių dorybių. Buvo išmintingas, kuklus, maldingas, skaitus, nusižeminantis. Tokių šventųjų eilėse yra nemaža. Todėl šv. Kazimieras mes garbiname ne dėlto, kad kuo jis buvo, bet dėl savo didelės reikšmės lietuvių tautai. Kiekvienas šventasis daro įtakos gyvenamajam laikui, bet, iš kitos pusės, ir laikas jame palieka savo žymę. Jo gyvenimo metu kilusi problema susirio stipiai su jo asmeniu.

Gyvendamas Vilniuje, šv. Kazimieras patyrė, kad Lietuva su savo sostine Vilniumi yra „dviejų pasaulių slenkstis", kaip tai išreiškė beveik po 500 metų mūsų didysis filosofas St. Šalkauskis. Ant šio slenkščio susidūrė, ne tik slavų kalba su lietuvių, bet susidūrė ir Katalikybė su Prosvoslavija. Vilnius tapęs rungtynių centru, jaunam karaliaiui rodė, kad čia vyksta lemtingos rungtynės, kuriuose ir jam reikia apsispręsti. Ir jis apsisprendė.

Prosvoslavų tikėjimo plėtimuisi sulaukyti jis prašė tėvą, kad nebūtų leistos statyti naujos cerk-

vės ten, kur jos nebuvo reikalingos. Kitas būdingas žingsnis buvo pasipriešinimas popiežiui santykiuose su Maskva. Popiežius Skstas IV buvo pritaręs Maskvos didžiojo kunigaikščio Jono III siekimams: vesti kardinolo Bessariono augintinį ir pripažinti caro titulą. Popiežius tikėjo, kad šis jo pritarimas suteiks naudos Bažnyčiai. Tačiau šv. Kazimieras, paprastai uolus popiežiaus gynėjas, tam pasipriešino. Jis jautė, kad Bažnyčiai tas pritarimas nieko nepašalins, nes Maskva jau nuo senų laikų yra aiškiai apsisprendusi prieš Romą. Štots šv. Kazimieras, tiek vidaus tiek užsienio politikoj, pasipriešinimas Maskvos tikslams lietuvių tautai turi būti paskatintumu ir nurodymu pradėtąją kovą tęsti toliau. Čia glūdi giliausias pagrindas tų šimtamečių rungtynių, kurios ir šiandien tebeina. Kova už tautinę egzistenciją. Tai šv. Kazimiero palikimas lietuvių tautai testamentas.

Todėl garbindami šv. Kazimierą, mes jį garbiname ne tik kaip kovotoją už Kristų, bet ir sykū, kaip lietuvių vedamos kovos vadovą. Jo pasirodymas Lietuvos kariams prie Dauguvos buvo ženklas, kad lietuvių tauta nors ir maža, nėra pasiryžusi pasiduoti didžiulei Maskvai. Tasai kuklus jaunikaits dabar yra iš tikro ant balto žirgo sėdintis raitelis, vedąs lietuvių tautą kovon. Šiandieną netekę savo valstybės esame labai reikalingi šv. Kazimiero pagalbos ir globos.

V. Š.

KUN. DR. P. BAČINSKO PRIEŠV ELYKINIS KOLONIJŲ LANKYMO PLANAS

Viešpatie, nuvalyk mane nuo mano nuodėmių ir atnaujink mano jaunystę kaip erelio.

Kun. dr. P. Bačinskas prieš Velykas lankys savo aprūpinamų kolonijų lietuvių suteikdamas jiems progos atlikti vėlykinę išpažintį ir priimti šv. Komuniją, kaip yra įsakyta Bažnyčios šia tvarka:

WODONGA, ALBURY lietuviams — kovo 8 - 12 d.d.
Kovo 8 d. sekmadienį — St. Augustino bžnč. Wodonga: 8 val. vak. išpažintis, šv. Mišios, Konferencija, Bendra šv. Komunija, Baigiamoji konferencija.
Kovo 9, 10, 11, 12 d.d. lankymas po namus.

BEECHWORTH lietuviams — kovo mėn. 12 - 13 d.d.
Kovo 12 d. ketvirtadienį, St. Josephs bažnyč. 8 val. vak. išpažintis, šv. Mišios, Konferencija, Bendra šv. Komunija, Baigiamoji konferencija.
Kovo 12 d. lankymas po namus.

LAUNCESTON, Tas. lietuviams — kovo mėn. 16 - 19 d.d.
Kovo 18 d. trečiadienį, All Apostels bažnyč. 7 val. 30 min. vak. išpažintis, šv. Mišios, Bendra šv. Komunija, Baigiamoji konferencija.
Kovo 16, 17, 18, 19 d.d. lankymas po namus.

HOBARTO lietuviams — kovo 20 - 23 d.d.
Kovo 21 d. šeštadienį, St. Theresa's bažnyč., Moonah 3 val. po pietų išpažintis, šv. Mišios, Konferencija, šv. Komunija, Konferencija.
Kovo 22 d. Vėrybų sekmadienį 8 val. 30 min. rytą išpažintis, australų pamaldų metu.
9 val. rytą šv. Mišios, konferencija, Bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija. Po šv. Mišijų bendri pusryčiai parapijos saleje, filmas.

LATROBE VALEY lietuviams — kovo 23 - 24 d.d.
Kovo 23 d. pirmadienį St. Kierns bažnč., Moe 7 val. vak. išpažintis, šv. Mišios,

konferencija, šv. Komunija, konferencija.

Kovo 24 d. antradienį 7 val. 45 min. išpažintis 8 val. 15 min. vak. šv. Mišios, Konferencija, Bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija.

SALE lietuviams — kovo 25 d.
Kovo 25 d. St. Marys katedroje 7 val. 45 min. vak. išpažintis, 8 val. 15 min. vak. šv. Mišios, konferencija, Bendra šv. Komunija, Baigiamoji konferencija.

MORNINGTONO lietuviams — kovo 27 d. Did. Penktadienį. 10 val. rytą, St. Macartan bažn. konferencija, išpažintis ir konferencija. Šv. Komunija Didžiojo Penktadienio apeigų metu, kurios prasišėda 3 val. p.p.

— o —
Einantieji prie šv. Komunjios turi būti nevalgę ir negėrę alkoholinių gėrimų tris valandas prieš Komuniją. Gerti nesvaiginančius gėrimus, arbatą, kavą ar pieną galima vieną valandą prieš šv. Komuniją. Vandenį galima gerti bet kada, nes vanduo pasninko nelaužo.

Tikroji ramybė ir laimė, kurios siekia kiekvienas gyvis žemėje nėra išvengimas skausmų, nelaimių, nepasisekimų, ligų ar klaidų. Tikroji ramybė ir laimė yra visiškas susivienijimas su mūsų gyvenimo pradžia ir šaltiniu prisiimant visus Dievo įsakymus kaip savo gyvenimo tvarką ir su noru vykdyti Evangelijos nurodytos tvarkos. "Visa galu tame, kurš mane stiprina", šaukė šv. Povilas. Ir mes galėsime viską, kai pilnai susijungsime su Tuo, kurš mus sutvėrė, mus palaiko, stiprina ir veda į amžinąją laimę. Jo begalinė šviesa. Kas iš mūsų galėtų būti abejingas šiam Viešpaties Dievo begalinį gerumų teikiančiam mums dabar vėlykinių rekolekcijų metu galimybė tapti ramiais ir laimingais, nebejaučiais jokių vargų, skausmų ar nelaimių?

Kun. Dr. P. Bačinskas

— ooo —

M. L. DAINOS SAMBŪRIO DIRIGENTĄ ALB. ČELNĄ, sambūrio nars ALD. ČELNAITĖ — BALTRONIENĖ ir APOL. ČELNAITĖ, liūdinčius dėl mylimos mamytės mirties, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

M. L. DAINOS SAMBŪRIS

TEVIŠKES AIDAI

SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. Telef: FF 2358

LEIDžia AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė Komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr.

Vaseris. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šio adresu:

Tėviškes Aidai Red., 18 Henry St., Kensington, Vic.

Prenumeratos kaina metams 3 £. Kitose kraštuose 7 don. Atskirai

numeris 1/6. Skelbimai už skilties colį 10/-. Nuolatiniams skelbėjams

Jarama nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius

ir korespondencijas taisyso savo nuožiūra. Prenumeratą siųsti šio adresu:

TEVIŠKES AIDAI 18 Henry Street, Kensington, Victoria.

Bažnytiniai įvykiai 1963 m.

1963 metai Katalikų Bažnyčios gyvenime yra svarbūs ir istoriniai. Pirmoji eilė pažymėtina, kad visais krikščioniškais pasaulis pergyveno skaudžias liūdesio dienas, kai birželio mėn. 3 d. mirė popiežius Jonas XXIII-sis, valdęs Katalikų Bažnyčią palyginti trumpai, tačiau jai davęs labai daug. Kelios jo nepaprastai didelės vertės enciklikos; pažymėtina "Mater et Magistra", kuri yra puikią teisiniu dviejų pirmųjų socialinių enciklikų — Leono XIII "Rerum Novarum" ir popiežiaus Pijaus XI "Quadragesimo Anno". Jei popiežius Jonas XXIII nieko daugiau savo palyginti trumpu popiežiavimo laiku nebūtų padaręs, o tik šią encikliką paruošęs ir paskelbęs, būtų jau daug padaręs. Bet jis paskelbė ir kitą labai svarią ir aktualią encikliką — "Pacem in Terris" (Taika žemėje), kurioje nurodė kelias ir priemones į teisingą ir pastovią pasaulio taiką. Be to sušaukė visuotinį Bažnyčios susirinkimą Vatikane, kur suvažiavę viso pasaulio vyskupai pasvarstytų klausimus, kaip sumoderninti Kristaus mokslo skelbi-

ma, kaip apjungti visus krikščionis. 1963 m. ne tik katalikai, bet visais krikščioniškais pasaulis liūdėjo, netekęs vado, žinojusio ko trūksta šiandieniniam neramiam pasauliui. Jis padarė visa, kas buvo galima padaryti. Nurodė kelias, kaip atstatyti pasaulyje krikščioniškąjį socialinį teisingumą, nurodė ir taikiai vykdyti priemones, praskynė pirmuosius kelius visų krikščionių vienybei. 1963 m. Bažnyčia sulaukė naujo popiežiaus, naujo vado, kuris tęsia savo garbingojo pirmatako pradėtus darbus. Jūs tęsia sėkmingai ir efektingai. Pauliui VI vadovaujant, antroji Bažnyčios susirinkimo sesija jau atliko visą eilę konkrečių darbų, ir dėl to praėjusieji metai krikščioniškam pasauliui bus istoriniai ir labai svarbūs.

Aišku, nors atlikta daug darbų, buvo taip pat ir nusivylimų. Tačiau tikėjime, kad šie metai Pauliaus VI vadovybėje bus dar gauseni darbai ir žygiai, vedantys į teisingą ir pastovią pasaulio taiką.

Ulbrichtas ir Castro Kremliu

Šių metų pradžioje pasaulis vėl įsitikino: Kremlius ir toliau pamėgęs "slaptąją diplomatią" bei akibrokštus. Dvi dienas Maskvoje vedė pasitarimus Ulbrichtas, o sausio 13 d. kelių dienų viešnagėi bei "medžioklei" atvyko Kubos diktatorius F. Castro. Pagal Maskvos stebėtojus tos kelionės tikslai gali būti tokie: apsvaistinti ūkinę Kubos padėtį bei sovietų paramą — pagal specialistų apskaičiavimus Kuba iš sovietų kasdien to paramos gauna po vieną milijoną rb. Svarstyta ir užsienio padėtis, ypač žuvus Kennedžiui ir prezidento pareigas pradėjus eiti Johnsonui. Dar viena tema buvusi Maskvos vedama "atlydžio" politika bei Kubos laikysena sovietų-kinų ideologiniame ginče. Pagal vak. Europos spaudą Castro gali nerimauti. žvelgdamas į sovietų ūkinis rūpesčius

ir jų reikalą taupyti. Tačiau pats Castro turis stiprių ginklų sovietų atžvilgiu. Nurodoma ir numatoma Kinijos užsienio reik. ministerio kelionę po Pietų Amerikos valstybes — tai esąs Chruščiovui tikras slogutis ir šiuo požiūriu Kubos diktatorių savo rankose turi vėl neblogą kortą.

TAISAU AUTO MASINAS

Ištaisau sulenkimus, perdažau, taisau motorus arba pakeičiu naujais

Tautiečiams nuolaida, skambinti telefon: JL 3000 kiekvieną laiką, taip pat šeštadieniais ir sekmadieniais.

Bruno Erbrederis

18 MAY ST., MACLEOD, Vic.

SLAPTA ORGANIZACIJA

Neseniai Melbourne buvo sukrėstas eile kriminalinių nusikaltimų, kurių aukomis tapo italai daržovių pardavėjai. Balandžio mėn., 1963 m., buvo užmuštas B. Andžileta, lapkričio mėn. sunkiai sužeistas D. Demarte, 16 sausio š.m. užmuštas B. Mukatore, o 18 sausio sužeistas A. Monako. Kiekvieno atveju aukos būvo centralinio turgaus daržovių pardavėjai ir užpuolimui buvo panaudotos vienodos priemonės. Kai numatyta auka tarp 2-3 val. ryto išeidavo iš namų važiuoti į turgų, jį buvo paleidžiama du sūviai. Po to užpuolikas šokdavo į bendrininko mašiną, čia pat laukiančią su užvestu motoru ir užgesintomis šviesomis, kuri tuojau dingdavo. Visos aukos buvo iš Kalabrijos — pietų Italijos provincijos. Yra pamatuotas itarimas, kad nusikaltimai įvykdyti siciličių organizacijos Mafia, užsiiminėjantis prievartavimu. Iš Sicilijos ši organizacija išsiplėtė po visas šalis, kur yra įsikūrusių siciličių ir kitų pietų italų. Mafia's nariai JAV padėjo pagrindus gabartiniam organizuotam gangsterizmui. Pradžioje Mafia užsiėmė italų imigracija į JAV, bet paskų perėjo į kontrabandą narkotikais ir įvairius kitus organizuotus nusikaltimus. Viktorijos vyriausybė paskelbė 5.000 svarų atlyginimą už žinias, kurios vėstų prie žudikų sugavimo, tačiau ligi šiol policija susiduria su taip vad. "tylos samokslu" iš aukų draugų ir giminių pusės, o taip pat ir iš visos italų kolonijos. Tai charakteringas pasireiškimas visų prigadintų pietų italų visose jų emigracijos vietovėse. Nagrinėjant italų daržovinių nužudymus paaiškėjo buvus vienos ar kelių nusikaltėlių organizacijų, kurios užsiiminėjo prievartavimu. Darant pas italus kratas, buvo rastas tekstas priesaikos, kurią turėjo duoti naujai įstojančiai narys. Tačiau visi tyrimai atsiduria į atkaklį užsispyrusią "tylęjimo sieną", kadangi ta masė, kurios tarp operuoja nusikaltėliai, susideda iš pietų italų siciličių, kalabričių ir neapoliečių, kurių dauguma yra mažai išsilavinę ir net beraščiai, ir kurie savo tėvynėje jau porą šimtmečių gyvena nuolankiai pakeldami prievartavimus Mafia's-Kamore ir kitų panašių organizacijų. Pripratę prie tokios padėties tėvynėje ir čia pamazų italai nepajėgia numesti priespaudos, galvodami, kad valdžia bejęgė ir paperkama, o Mafia ryžtinga, negailestinga ir valdžia nepasiekiamą. Taip be dviejų užmušimų ir dviejų sužeidimų, kurie buvo įvykdyti ypatingai ciniškai, dabar palaipsniui išaiški-

nama visa eilė sumušimų ir namų pagėginėjimų, įvykdytų per pasta ruosius du metus, nes nukentėjusieji tylėjo! Kovodami prieš Mafia, policija įvykdė visą eilę žmonių medžioklių ir krātų, Victorijos turguje, Melbourne buvo sukrėsta ir atimta šaudomų ir šaltų ginklų. Čia paaiškėjo įdomi smulkmena: vienas iš užmuštųjų daržovinių — Andžileta, rasta atsėdėjęs Italijoje 7 metus kalėjimo už banditizmą, o po to ramiai emigravo į Australiją ir čia net galvojo pilietybę. Policija šią jo kriminalinę praeitį susekė jau 1952 m. ir kreipėsi į Emigracijos departamentą, prašydami jį išsiųsti, kaip nepageidaujamą užsieniečių, tačiau gavo atsakymą, kad Andžileta Australijoje jokių nusikaltimų neįvykdė ir todėl jį išsiųsti buvo atsisakyta!

Iš "Unification" V. Gražulis

TEV. AIDŲ BENDRADARBS V. GRAŽULIS

Mūsų mielas Tėviškes Aidų bendradarbis p. V. Gražulis atšventė 75 m. amžius sukaktį. Jau kelinti metai, kai Tėviškes Aidų skaitytojai laukia veiklos kiekviename numeryje užtinka V. Gražulio paruoštus straipsnius, medicinos ir kitais idomiais klausimais. Pažįstamas jis skaitytojams iš straipsnių, o jo amžiaus sukakties proga norime arčiau supažindinti ir su jo gyvenimo būdu.

V. Gražulis yra labai kuklus žmogus. Jis nenorėjo, kad šį jo amžiaus sukaktis būtų laikraštyje paminėta. Jokių būdu jis nesutiko duoti fotografijos, ir korespondentui teko slapčia pritaikinti foto aparatą, kad pagavus jį kasdienio darbo nuotaikoj. Tegu atleidžia p. Gražulis už šį išsiskikimą.

V. Gražulis yra gimes ir augęs išeivijoje, kaip ir dabartinis mūsų jaunimas. Tuomet Lietuva valdė Rusijos caras ir jo tėvelių teko kariuomenėje tarnauti Rusijoje. Vėliau apsigyveno Rygoje, sukūrė šeimą ir čia gimė ir augo dabartinis sukaktuvinis. Rusijoje baigęs medicinos mokslą, lietu-

Pabaltiečių draugiškumo pobūvis

Nepriklausomybės šventės išvakarėse, praėjus šeštadeimį Lietuvos namuose, Thornbury, Apyl. V-bos sukviesti susirinko visų trijų Pabaltės tautų laikurie žymesnieji veikėjai ir atstovai artimesniam pabendravinimui, pasikalbėjimui. Dalyvavo tik 10 asmenų: 5 lietuviai, 4 latviai ir 1 estas. Pobūvis buvo tuo charakteringas, kad jame nedalyvavo nė vienos moters, taigi ir be šokių. Patys vyrai pasitaravo prie staliukų gėrimus ir užkandžių (beje — moterų pagamintus).

Kaip paaiškėjo pobūvio dalyviai daugumoje jau buvo vieni kitiems pažįstami, todėl jauki nuotaika gan greitai vėsiavo susidarė ir pasikalbėjimai vyko iš karto gan jaukioje, linksmoje ir draugiškoje nuotaikoje. Kaip ir galimus tikėtis, vyravo politinės temos. Apgailestauta, kad kovoje dėl laisvės tarptautinėje srityje jaučiamas abejumas, disonansas. Skaitlingų išeivių lenkų tarpe pastebima vis daugiau Gomulcos valdžios šalininkų, kurie klaido priekomunistinėje veikloje. Rusų, ukrainiečių susiskaldymas irgi didelis stabdys šioje veikloje. Rumunai visai pakrikę. Tur būt vieningiausias antikomunistinis nusistatė tik mes — pabaltiečiai. Mes turėtume kas kart vis labiau artėti ir jungtis savo laisvės kovoje. Girdėti buvo apgailestavimo balsų, kad mes, pabaltiečiai, dar nepriklausomybės metais taip mažai kreipėme dėmesio į reikalingą arčiau suartėti ir stipriai susijungti. Gal tada ir tas laisvės netekimas nebūtų taip greit įvykęs.

Po šampano tosto už Lietuvą, Latvijos konsulas p. Rozitis, kažkieno paragintas atsisėjo ir tarė trumpą formalų žodį. Kadangi jo kalba buvo gan įdomi, norisi čia pakartoti nors pagrindines jo mintis.

Dairantis aplink reikalai vis liūdniau ir liūdniau atrodė. Kai mūsų mintis užvaldė vieno, dviejų, trijų naujų išsigijimas, graži mašina, šaldytuvai ir t.t. nėra kada pagalvoti apie Latvijos, Lietuvos reikalus — juos vis labiau

viskai buvo visai pamiršęs. Po pirmojo Did. karo grįžęs į Lietuvą, turėjo vėl mokyti lietuviškai. Tą jis padarė su meile. Ne tik išmoko lietuviškai kalbėti, bet matome jį gražiai rašant savo mintis mūsų spaudoje. Tegu ir mūsų jaunimas atsimena, kad istorija kartojasi.

Ponui Gražuliui esame dėkingi už stropų bendradarbiavimą Tėviškes Aiduose ir linkime sveikatos, ištermės ir ilgų gyvenimų!

Tėviškes Aidai

"Larina"

LIETUVIŲ MOTERŲ SALONAS

298 Victoria St. Nth Richmond (Netoli šv. Jono bažn.)

Pusmės valandžiai, šukosenos. Lietuviškas papigintomis kainomis. Tel. 42-3006. Sav. Z. Kalpokienė

Katalikiškam Gyvenime

Vatikanas: Pagal neseniai paskelbtą apaštališkąjį laišką "Sacram liturgiam" nuostatus — šventasis Tėvas Paulius VI-sis dabar įsteigė specialią Komisiją visos katalikų liturgijos atnaujinimui ir liturginių knygų bei tekstų reformavimui, kaip to reikalauja naujoji liturginė konstitucija, paskelbta Vatikano Sus-mo II-sios sesijos užbaigime.

Chicago: Savaitraštis "The New World" išsidėjo ilgą informaciją apie katalikų persekiojimus Lietuvoje. Čia plačiai informuojama angliškai skaitanti visuomenė kaip paralyžuotas Lietuvos vyskupų veikimas, kaip suvaržyti kunigai, ypač jaunimo religiniam auklėjimui. Pažymima, kad sovietai į Sibirą yra išvežę virš 180 Lietuvos kunigų, kad uždaryta visi vienuolynai, katalikų mokyklos, spaustuves ir virš 400 bažnyčių.

Hong-Kongas: Šio mėnesio pirmomis dienomis komunistinės Kinijos laikraštis "Koang Min" paskelbė ilgą straipsnį prieš Vatikaną. Tai pirmas kartas po trijų metų tylos, kada komunistai vėl smarkiai puola Vatikaną ir jo taikos strategiją išskaičiuodami visų trijų paskutiniųjų popiežių veiklą, kalbas ir kitus žygius. Tuomi netiesioginiai jie pasitaravo Kinijos katalikams, kurie iki šiol neturėjo žinių nei apie popiežiaus Jono 23-ojo mirtį, nei apie Pauliaus VI-jo išrinkimą.

Roma: Kaip praneša Vatikanui dienraštis L'Osservatore Romano, šiomis dienomis Fraskati vyskupijos tribunolas prie Romos, vadovaujant Frascati vyskupui Liudvikui Liverzani su specialiais teisėjais, baigė informatyvinį procesą tiriant raštus ir gyvenimą Dievo tarnaitės Reginos Portmann, kuri iškūrė ir Lietuvoje gerai žinoma šv. Katerinos seserų vienuolyna. Regina Portmann gimė 1552 metais Braunsburge, Warmijos vyskupijoje, rytų Prūsijoje. Jos iškurtos sesers laisvoje Lietuvoje veikė Krakėse, kur turėjo savo vienuolyną. Pažymėtina, kad šios didžiulės bylos vedėjas postulatorius yra šv. Kazimiero lietuvių Kolegijos Romoje rektorius prel. Ladas Tulaba. Bylą sprendžiant Frascati tribunole čia dirbo du lietuviai kunigai — dr. Paulius Jatulis, kaip notaras ir kun. Kazimieras Dobravolskis, kaip vertėjas.

Iš Antrojo Pasaulinio Karo istorijos puslapių

8

Kaimynas dega — Lenkija

Nuo pat Vytauto laikų mūsų tautos istorija buvo glaudžiai susipynusi su lenkų. Palaipsniui mes pakliuvome ir nevykusios lenkų politikos klampynus ir kartu su jais žuvome kaip valstybė. Mes turėjome progos gerai pažinti savo kaimyną, todėl ir nesistebime, kad atstaciūs Lenkija niekuo nesiskyrė nuo žlugusiosios: tauta be drausmės, plano ir pramatinės politikos bet su dideliais apetitais ir dar su didesne ambicija.

Iš visų Versalio sutartimi sudarytų ar atstatytų valstybių, Lenkija buvo pati grobiuoniškiausia. Vos tik atstaciūs, jį jau kariavo su visais savo kaimynais sienų praplėtimu tikslais. Jos aštrius nagus gavo pajusti ne tik mažą Lietuvą, bet taip pat Rusiją, Vokietiją ir Čekoslovakiją.

Mes netekome Vilniaus krašto. Lenkų-rusų karo rezultate, lenkai pastūmė savo rytinę sieną nuo taip vad. Curzono linijos apie 150 mylių į rytus rusų saskaiton. Su šia teritorija jie pasiėmė apie keturis su puse milijono ukrainiečių ir apie pusant milijono gudų. Rusai to niekuomet neužmiršo.

Lenkija su Vokietija taip pat buvo nepatenkintos savo bendromis sienomis: vieniems buvo per mažą, kitiems per daug. Pagal Versalio sutartį lenkams buvo duotas išėjimas į jūrą per Rytprūsius taip vad. "lenkų koridoriui". Tas koridorius kirto Prūsiją į dvi dalis. To koridorių gale prie Vyslos žiočių esąs Danzigo uostas buvo padarytas "laisvoju miestu". Jis skaitėsi tiesioginėje Tautų S-gos priežiūroje, bet ekonomiškai jis buvo surištas su Lenkija, kaip vienintelis jos uostas. 1921 metais plebiscito keliu Lenkijai teko mažą Aukštąsios Silezijos dalis su svarbia kasyklų ir sunkiosios pramonės sritimi.

Vokiečiai visa tai laikė Vokietijos sužalojimu ir to savo nepasitenkinimo jie neslepė. Žinoma jie užmiršo, ar vaizdavo užmiršę, kad tos teritorijos prieš Lietuvos-Lenkijos padalinimą priklausė lenkams. Jau nuo 1922 metų vokiečių kariuomenės strategai turėjo savo nusistatymą Lenkijos atžvilgiu. Jų mąnymu (gen von Seckt), Lenkijos egzistencija yra nepakeičiama ir nesuderinama su pagrindinėmis sąlygomis Vokietijos gyvenimui. Lenkija turinti išnykti ir ji išnyks. Vienas iš pagrindinių Vokietijos politikos tikslų turi būti Lenkijos sunaikinimas. Tas tikslas būsiąs atsiektas su Rusijos pagalba.

Ši teorija, kaip žinome, buvo įgyvendinta praktikoje labai tiksliai. Jei silpna, karo nuolinta ir išvarginta Vokietija skaudžiai pergyveno savo teritorijos padalinimą į dvi dalis vadinamuoju koridoriu, tai kaip į ta "sužalojimą" turėjo pažiūrėti galingojo III-jo Reicho kancleris ir "Apvaizdos" siųstas vokiečių tautai fuhreris? Adolfas Hitleris?

Kaip minėjome, lenkai niekuomet nepasijūmė kaip geri politikai. Versalio sutartimi atstatyta Lenkija nepajėgė sudaryti pastovios vyriausybės dėl begalės partijų-partijų, kurios jokios drausmės nepripažino. Prisiminkime iš savo istorijos "liberum veto", kada kiekvienas seimelio narys, nesutikdamas su jo nutarimais, galėdavo vėžais paleisti visus planus ar darbus. Galų gale 1926 metais maršalas Pilsudskis ginklų užėmė Varšuvą ir tuolaikine chaotiška demokratine valdymu formą palaipsniui pakeitė savo diktatūra. Prieš savo mirtį jis pasirašė dešimčiai metų nepuolimo sutartį su Hitleriu (1934 i 26). Tos sutarties pasirašymas buvo pirmas žingsnis pakirsti šaknis Prancūzijos sąjungų sistemai rytinai, kas Vokietijos pasienyje. Tuo pat buvo susil-

ninta ir Tautų S-ga ir jos kolektyvinio saugumo balansas.

Po Pilsudskio mirties (1935) Lenkiją valdė mažą grupę kariškių, "pulkininkais" vadina, kurie, kad ir būdami geri ir ištikimi kariai kovoje su rusais, buvo niekam tiše, kaip politikai. Jų priešakyje stovėjo maršalas Rydz - Smigly. Užsienio politikai vadovavo pulk. Josef Beck'as kurį, nuo 1934 metų darėsi vis pro-vokiškesnė. Ir taip, lenkai patys sau nerėsi kilpą ant kaklo.

Jau minėta nepuolimo sutartis, vėliau Reino, Austrijos ir Čekoslovakijos okupacija stiprino Vokietiją, silpnino Vakarų ir tuo pačiu grąsino Rytams. Jėgos pusiausvyrą buvo išardyta. Beck'as ir jo draugai pulkininkai ir visą tai žiūrėjo maloniai šypsodamiesi visai apakę savo pačių prieš akis stovinčiai grėsmėi. Niekam neatėjo į galvą, kad nei vakarų kaimynai-vokiečiai, nei rytų - rusams, Lenkijos sienos yra neprimtinos ir tik laukiama progos.

Lemtingais 1938 metais, Lenkija, dėl savo politikos trumparegiškumo, išprievartavusi Lietuvą, godžiai griebe Hitlerio užmestą meškerę su Čekoslovakijos Tešinu ant kabliuko. Tą kabliuką prarijus ir Hitleriui sulikvidavus Austriją su Čekoslovakija, Lenkija pasijuto iš trijų pusių apsupta cinišinės Vokietijos.

Turnyras Prasideda

Pirmieji auros debesėliai pasirodė 1938 m. spalio 24 dieną. Tą dieną Ribbentrop'as vaišino Lenkijos ambasadorių Josef Lipski Berchtesgaden Grand Hotelyje. Santykių tarp Lenkijos ir Vokietijos buvo šalti, nes Lenkija, vokiečių padedama, ką tik buvo atsirežusi sau Tešino porciją iš Čekoslovakijos pyrago.

Baliaus metu, Ribbentrop'as davė paragauti Lipskiui ne taip skanų patiekalą iš politinės lėkšės. Ribbentropo mąnymu, pagaliau atėjo laikas Vokietijai ir Lenkijai sutvarkyti bendrus tarpusavio reikalus. Pirmoji eilė tai būtų Danzigo klausimas. Danzigas turėtų grįžti prie Vokietijos. Be to, Reichui reikalingas geres-

nis susisiekimas tarp Danzigo, Rytprūsijų ir Reicho. Tam tikslui jie numatė per koridorių tiesyti pirmos eilės autostradą ir dvigubos linijos geležinkelį. Abu šie susisiekimo keliai turėtų eksteritorialumo teisę. Pagaliau, Ribbentropas tęsia, Hitleris norėtų, kad Lenkija prisidėtų prie Anti-kominternio pakto prieš SSSR. Iš savo pusės už visa tai, Vokietija suktų dabartinę Vokietijos-Lenkijos sutartį pratęsti 20-čiai metų ir garantuoti Lenkijos sienas.

Ribbentrop'as jam paaiškino, kad jis kalbės labai konfidencialiai ir kad Lipskis tą judviejų pasikalbėjimą perduotų savo šefui Beckui taip pat žodžiu, kad kartais kas nors neišsprūstų į viešumą. Lipskis pažadėjo tai padaryti, bet iš savo pusės davė suprasti, kad jis nematęs jokios galimybės grąžinti Danzigą Vokietijai, tuo labiau, kad pats Hitleris asmeniškai lenkus užtikrinęs net dviem atvejais — 1937.XI.5 ir 1938.I.14 — kad jis neremsias bet kokio pakeitimo Danzigo statute. Ribbentropas nuramino savo svečią, kad jis nenorės dabar jokio atsakymo, bet patariąs lenkams gerai apie tai pagalvoti.

Lenkai galvojo neilgai. Už savaitės, t.y. spalio 31 dieną Beckas atsuntė Lipskiui smulkias direktyvas ką atsakyti vokiečiams. Atsakymas buvo ne "tiek dėl Danzigo ir koridoriaus, tiek ir dėl anti-kominternio pakto. Kaip kompensacija, lenkai pasiūlė dabartinę Tautų S-gos garantiją Danzigui pakeisti sutartimi su Vokietija.

Ribbentropas neprisileido Lipskio su atsakymu ligi lapkričio 19-tos. Gavęs audienciją, Lipskis perdavė Becko žodžius, kad "bet koks kitas sprendimas, ypač pasikėsinimas įjungti Laisvąjį Miestą į Reichą neišvengiamai prives-tų prie konflikto." Be to, Lipskis priminė Pilsudskio perspėjimą sudarant nepuolimo pakta, kad "Danzigo klausimas būsiąs tikras rodiklis vertinant Vokietijos intencijas Lenkijos atžvilgiu".

Toks lenkų atsakymas Ribbentropui nepatiko. Jis patarė lenkams, kad jiems apsimokėtų

dar kartą gerai ir rimtai persvarstyti vokiečių pasiūlymus.

Hitleris reagavo tuojau ir griežtai. Už penkių dienų po to atsakymo gavimo, t.y. lapkričio 24 dieną jis išleido slapta išakymą ginkluotoms pajėgoms pasirošti netikėtai užimti Danzigą. Pasiruošimo bazė — ne karas prieš Lenkiją, bet paties Danzigo tariama revoliucija ir jo okupacija išnaudojant tą palankią politinę situaciją. Planai turi būti patiekti ligi 39.I.10. Hitleris buvo tikras, kad Danzigo okupacija vyks įprasta tvarka — be šūvio.

1939 m. sausio 5 dieną pats Beckas atvyko pas fuhrerį į Berchtesgadeną. Kadangi vokiečiai dar nebuvo galutinai susitavkę su Čekoslovakija, priėmimas buvo gan malonus ir taidingas. Beckui išsklūs Danzigo reikalą, Hitleris pareiškė savo nuomonę, kad Danzigas yra vokiškas ir visuomet vokiškas pasilikis ir vėliau ar anksčiau pasirodys Vokietijos dalimi". Savo svečiui nuraminti jis užtikrino, kad jis nebandys lenkus pastatyti prieš įvykšų faktą ir netikėto Danzigo užėmimo. Bet jam reikią ir netikėto Danzigo užėmimo. Bet jam reikią Danzigo ir susisiekimo kelių skersai koridorių. Jis esąs tikras, kad susitarimas, priimtinas abiem kraštams, yra galimas, jei Beckas, atsiurbęs nuo seno galvojimo linijos ieškotų sprendimo ant visai naujų pagrindų.

Sekancią dieną Beckas per Ribbentropą painformavo Hitlerį, kad jis nematęs jokios galimybės, ypač Danzigo klausimu, prieti prie susitarimo.

Taigi, ir Beckas praregėjo. Kaip ir visi lenkai, jis buvo griežto prieš-rusiško nusistatymo. Bet taip pat jis nemėgo ir prancūzų, kurie išvyjo jį iš Prancūzijos 1923 metais už tariamą bizniavimą kariškais dokumentais, liečiančiais prancūzų armiją, kai jis buvo lenkų karo atache Paryžiuje. Todėl nestebėtina, kad tapęs užsienio reikalų ministru 1932 metais, jis šlejos prie Vokietijos.

Beckas gavo skaudžiai patirti lietuviškos patarlės teisingumą: "Neik su vėliu obuoliuoti".

Prezidentą Antaną Smetoną prisimenant

1874.VIII.10 — 1944.I.9 — 1964.

(Tęsinys iš praėjusio numerio)
1931 m. gruodžio 11 d. ypatingų tautos atstovų A. Smetona vėl buvo išrinktas septyniems metams prezidentu, o 1938 m. lapkričio 14 d. perrinktas. 1932 m. Vytauto D. Universitetas suteikė A. Smetonai filosofijos garbės daktaro laipsnį.

1930-1931 m. Pažangos b-vė išleido keturių tomų A. Smetonos publicistinių raštų, spausdintų 1907-1918 m. Vilty, Vaire ir Lietuvos Aide, rinkinį: Vieniųbės gairės, Sviesos takais, Atgimstant ir Lietuvos santykiai su lenkais.

1935 m. ta pati bendrovė išleido A. Smetonos kalbų ir raštų rinkinį "Pasakytas — Parašytas" — apėmė 1927-1934 m. laikotarpi. Antrasis "Pasakytas — Parašytas" tomas, 1934-1939 m. laikotarpio buvo spausdintuose surinktas, bet nebesuspausta atspausdinti.

Siaūs savo raštais A. Smetona yra vienas iš iškilniausių lietuvių publicistų ir vienas iš geriausių stilistų. Savo raštais jis tiesė gaires tautinei ideologijai, kur šalia tautinės kultūros vertybių puoselėjimo, ypatingai svarbų vaidmenį skiria ir religijai.

Savo kultūrine, visuomenine ir politine veikla A. Smetona siekė tautinės vienybės, kovodamas ne prieš pačias sroves, bet prieš jų savitarpio nesantaiką, prieš jų nepaisymą bendrųjų tautos reikalų.

Savo visuomeninio darbo pradžioje A. Smetona buvo aiškus dešinysis liberalas, siekias Lietuvos labai derinti kraštutines sroves. Daugiau ar mažiau liberalu jis išliko ligi antrasyk tapo respublikos prezidentu. Nuo to laiko jo liberalizmas ėmė blukti — ne tiek dėl jo filosofinės galvosenos evoliucijos, bet kaip neišvengiamai būtiną susidarancio autoritetinio režimo pasėkoj, kurio vyriausiu reprezentantu ir idėjinu reišķėju jis pats ir buvo.

Dabar jam buvo svarbiau nebe "vox populi" bet "salus rei publicae".

Italų fašizmą jis laikė Lietuvai svetimu, o vokiečių nacionalso-cializmui jis visą laiką buvo priešingas ir savo kalbose ne kartą smerkė.

Jis siekė sukurti savišką valdymo formą, atitinkančią Lietuvos žmonių charakterį, ir geriausiai subębančią ugdyti tautos dvasinę kultūrą ir krašto žmonių gerovę.

Spaudžiant tarptautiniams įvykiams ir vidaus opozicijai, paskutiniiais metais autoritetinė A. Smetonos santvarka pradėjo evoliucionuoti demokratines santvarkos kryptimi. Taip pav. 1936 m. buvo išrinktas ir suauktas Ketvirtasis Lietuvos Seimas. Taip pat paskutiniosios dvj vadinos vieningo darbo vyriausybės buvo sudarytos koaliciniaiis pagrindais.

Vokietijos ir Sovietų Sąjungos susitarimu Lietuvai atitekus Sovietų Sąjungai, A. Smetona buvo šalininku atmesti Sovietų Sąjungos ultimatumą ir ginklu priešintis. Deja koalicinės vyriausybės dauguma ir tuometinis ir prieš tai buvęs ilgametis kariuomenės vadas pasisakė priešingai. A. Smetona palaikė, berods, tik du ministrus. Tada A. Smetona, savo pareigas perdavęs ministeriui p-kui A. Merkuiui, su šeima 1940 m. birželio 15 ir 16 d. naktį pasitraukė į Vokietiją. Vėliau per Šveicariją ir Braziliją 1941 m. kovo mėn. 10 d. atvyko į New Yorką, JAV. Jis galvojo, kad užsienyje būdamas geriau patarnaus Lietuvai.

Jei "Lietuvos Pirmosios Respublikos" laikotarpį skaityti nuo 1918 m. vasario mėn. 16 d. iki 1940 m. birželio mėn. 15 d., tai tame laikotarpyje A. Smetona Lietuvos Respublikos priešaky išbuvo virš 15-kos metų, t.y. apie 70 % viso laiko.

Kadangi respublikos prezidento vaidmuo buvo gana aktyvus, todėl jis ir užsidėjo tam tikrą atspalvį visam tam laikotarpiui. Kaip tas vaidmuo turėtų būti

vertinamas? Kaip žinome beveik kiekvienas politiniame gyvenime pasireišķias asmuo sukelia prieštaraujančių nuomonių ir vertinimų. Nors jau praslinko dvidešimties metų laikotarpis nuo A. Smetonos mirties, visgi atrodo, kad šis laikotarpis yra dar per trumpas galutiniam jo vaidmens balansui sudaryti. Nuomonių prieštaravimas nors jau gerokai atslūgęs, dar nėra visiškai dingęs taip, kad galėtų reikštis visiškai objektyvumas, nedrumsčiamas nei asmenų, nei politinių grupių interesų. Tačiau pasyvi to balanso pusė viešojoje opinioje nustoja dirbtinai pabrėžimo ir dėlto artėja prie objektyvumo. Iš kitos pusės aktyvi balanso pusė apsisvalo nuo dirbtinų bei ginčytinų padalinių. Objektivaus įvertinimo bruožai vis geriau pradeda ryškėti ir aktyvioji balanso pusė aiškiai ir svarių nusveria pasyviąją pusę. Ne vien asmens garbė reikalauja objektyvaus vertinimo. A. Smetonos vaidmens vertinimas neišvengiamai siejasi su vienu iš įdomiausių Lietuvos istorijos laikotarpių. Tas laikotarpis dar vyresniosios kartos dar gerai prisimenamas, bet jaunimo bei vidurinėsios kartos aktyse jau yra istorija — praeitis.

Lietuvos Respublikos gyvavimo laikų šūkis "iš praeities stiprybė semkime" buvo kreipiamas į Lietuvos kunigaikščių laikus, tai dabar jau ir šis netolimos Lietuvos Respublikos praeities laikotarpis tampa tinkamu tam šūkiui paremti. Tai irgi yra mūsų praeitis, iš kurios yra daug ko pasimokyti ir stiprybės pasisemti. Todėl kaip tik labai svarbu, kad to mokymo ir stiprybės šaltinio vaizdas būtų kuo objektyvesnis, o ne vienai ar kitaip iškraipytas. Reikia, kad mūsų palikuonys gerai atskirtų, kas buvo gerai, ir kas negerai, kokių klaidų reikėtų vengti ir kokiais pavyzdžiais sekti.

Per XX amžiaus keturiasdešimties metų A. Smetonos veikla buvo glaudžiai susijusi su visais žymniaisiais Lietuvai įvykiais, kurių daugumoje jis buvo ne eilinis dalyvis, bet valdovas. Kaip iš viršupaminėto aprašymo matome, A. Smetona visą savo gyvenimą buvo vienas iš žymiausių kovotojų už Lietuvos laisvę, o Lietuvai tapus nepriklausomai, vienu iš žymiausių valstybės vyrų. Jis buvo ne tik visuomenininkas ir publicistas, bet buvo ir didelis kultūrininkas bei humanistas. Jis buvo didelis ir toli nutašas diplomatas — politikas. Nors jis ilgą laiką ėjo ypau aukštąs pareigas, tačiau didelių turtų bei kapitalų nesukrovė, nors ir taupus buvo. Visas, ką jis turėjo, buvo visuomenės, daugiausia tautininkų jam padovanota: greta jo tėviškęs Užulėnio kaimo kiek didesnis ūkis ir Kauno miesto jam dovanotas nedidelis gyvenamam namui pastatyti žemės sklypas Nemuno Kranto gatvėje.

Apie A. Smetoną, kaip asmenį, vienas iš mūsų žymiausių visuomenininkų prof. M. Biržiška pasisako taip: "A. Smetona pasižymėjo savo lėtu būdu ir ramiu galvėjimu, palinkimu į atitrauktinį bendrų klausimų nagrinėjimą, drąsa reikšti nuomonės, kad ir priešingos daugelio, net daugumos nusistatymui subębėjimu apie save spiešti žmones, kad ir be didelės atrankos, bet pasiduodantis jo autoritetui, kitus net, dėl perdidelio jo pasitikėjimo prisiartinusiais prie jo žmonėmis, vėliau tat piktam panaudojančius. Svarbiose savo ar tautos gyvenimo valandose jis ne kartą pasireiškė nelauktu tvirtumu ir ryžtingumu.

Sio rašinio autorius, ilgesnį laiką A. Smetoną pažino asmeniškai iš labai arti. Dėl to turiu paminėti, kad privaciame gyvenime bei asmeniniuose santykiuose jis buvo ypau švelnus, malonus, tikrai humaniško būdo žmogus, niekad, rodos, nesuipykštąs, visada išlaikąs lygsva-rą ir nepaprastas idealistas. Jo gyvenimo aukščiausias tikslas buvo Lietuvos valstybė ir eilinio tautiečio visokeriopa gerovė, o savo asmeniškai reikalais jis rūpinosi labai mažai — jie buvo paskutinėje vietoje.

V. Šl.

Lietuvių namai reikalingi

Sydnejuje buvo dvejie lietuvių namai, o dabar tikait vieni, bet kai kurių mūsų organizacijų vadovaujantieji asmenys dėl neaiškių priežasčių savo susirinkimams ir pramogoms samdosi didesnes ar mažutes patalpas, lyg būtinai vengdami savo namų. Taip pat nemaža yra tautiečių, kurie sekmadeniais lanko australų, bet ne lietuvių pamaldas, nors susisiekimo atžvilgiu didelių nepatogumų r neturėtų. Kai kurie iš jų garsiai kalba apie lietuviybės išlaikymą.

Visai suprantama, jei samdoma didžiulė salė, kada laukiama svečių iš kitų vietovių, kada tikrai numatoma, kad esamose patalpose nebus galima susitalpinti, kai reikalinga didelė scena. Tokie išimtiniai atvejai pasitaiko retai ir niekas dėl jų nekelia klausimo. Taip pat visai tinka, kai per tautinės šventės ir kitomis progomis po iškilmingų pamaldų ėia pat prie bažnyčios salėje rengiamas minėjimas ar vyksta susirinkimas

Pasipiktinimas sukeliamas, kai eiliniai, ypau tautinių švenčių minėjimai, susirinkimai bei pobūviai dėl keistų sumetimų vykdomi svetimosiose patalpose, nors vietos savose patalpose būtų visai pakankamai ir daugeliui būtų arčiau atvykti. Pora pavyzdėlių.

L.V.S-gos "Ramovė" valdyba praėitų metų lapkričio 23 d. rengė kariuomenės šventės minėjimą Father O'Reilly Memorial Auditorium salėje, Auburne. Programos metu, kai choras suėjo į sceną, salėje liko pasklidęs negausus dalyvių skaičius. Kelias savaites tautiečiai susitikę ir besikalbėdami vis užsimindavo ir neigiamai vertino tokį elgesį.

Siemet, švenčiant Vasario 16, iškilmingos pamaldos buvo laikomos sekmadienį Lidcombe bažnyčioje, o minėjimas buvo surengtas šeštadienio vakare. Patalpos vėl buvo išnuomosos Auburne to paties asmens iniciatyva. Minėjime dalyvavo apie 250 asmenų, kurie labai lengvai būtų tilpę Dainavoj, Banktowne, ypau, kad po šio minėjimo nebuvo numatyta šokių.

Kaip visi gerai matome, mūsų minėjimuose, susirinkimuose, bažnyčiose dalyvių bei mokyklose mokinių skaičiai ne didėja, bet kasmet po truputį mažėja. Ir tai ne dėl turimų patalpų ankštumo,

bet todėl, kad nustojaime branginti ir vertinti kas yra lietuviška, kas yra sava.

Namų pragarai — be namų negerai — tokia antrašte perskaiciau Tėviškes Aids Nr. 7 A. Mauragio straipsnį taip pat Sydnejaus L. Namų klausimu. Ten sakoma, jog pardavus namus Redferne, dabar abiejų valdybų susitarimu ir viso Sydnejaus lietuvių nutarimu — balsavimu (jis siūlo korespondenciniu būdu) turėtų būti nuspręsta, kur ir kokius namus norime turėti. Šis sprendimas turėtų būti priimtas ir įvykdytas. Toj vietoj gal būt galima išsigyti koplyčią ir senelių patalpas. Tuo būdu visa lietuvių veikla koncentruotųsi vienoje Sydnejaus vietoje. Trys apylinkės taip pat turėtų susijungti į vieną.

A. Mauragio siūlymui visai pritarti, nuosirdžiai pageidaujamas, jog visi nesusipratimai kilę dėl dviejų namų, būtų broliškai išspręsti ir visi atsirastume vienuose namuose.

Sprendami šį klausimą, turėtume nepriklaisti vieni kitiems dėl praeities, nestatyti vieni kitiems ultimatumų, negalvoti apie kurios pusės laimėjimą, bet eti kompromisus, susitikti pusiau-kelėje, kad laimėtų vienybė, kuri padėtų išlaikyti lietuviybę.

Jz. Ramanauskas

CANBERRA

Canberros lietuvių klubas jau veikia keturius mėnesius ir jame vyksta visa lietuviška veikla — tautiniai minėjimai, organizacijų valdybų posėdžiai, skautų suigos tautinių šokių ir choro repetijos, ir neužilgo bus pradėta savaitgalio lietuviška mokykla.

Be to lietuviai turi dabar patrauklų židinį, kur gali susirinkę pašnekučiuoti, atsigalvinti ir palausti biliardą, šachmatus ir stalo tenisą.

Noriu ėia pranešti visiems tautiečiams, kurie lankysis sostinėje, kad jų mielai laukiame atsilankant šiame lietuvių centre ir kad klubo valandos yra šios:

Paprastom dienom 4-10,30 val. Šeštadieniais ... 2 - 10,30 v.l. v. Klubas, adresas yra — Watfle Str., Lynham (prie mašinų garažo).

Oficialų klubo atidarymą yra numatoma rengti 31 gegužės.

Rinkimai į žurnalisto centro VALDOMUOSIUS ORGANUS

Taisyklės

Rinkimai į žurnalistų sąjungos centro valdomuosius organus 1964-1966 metų kadencijai tuoj bus pradėti vykdyti.

1. Sąjungos centro valdyba, kontrolės komisija ir garbės teismas renkami visuotinu L.2 s-gos narių pasisakymu, kuris pravedamas korespondenciniu būdu.

2. Minėti centro organai renkami dviems metams iš sekančios sudėties:

a) Centro valdyba iš 5 narių ir 2 kandidatų,

b) Kontrolės komisija iš 3 narių ir 2 kandidatų,

c) Garbės teismas iš 3 narių ir 2 kandidatų.

3. Prie pasirinkto kandidato pavardės rašome ženklą X. Balsavimo lapeliai, kuriuose bus atžymėta daugiau kandidatų, negu nurodyta, nebus užskaitomi.

4. Balsavimo lapelis, su padarytais prie kandidatų pavardžių atžymėjimais, įdedamas į atskirą voką, kuris užklijuojamas ir ant kurio nieko daugiau nerašoma. Šis vokus su balsavimo lapeliu, įdedamas į kitą voką, ant kurio užrašomas balsuotojo vardas, pavardė ir pilnas adresas, ir pasiunčiamas L.2 s-gos Rinkimų komisijos pirmininko adresu: Mr. Algirdas Puzauskas, 4404 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill. Tel. VI 7-4425.

Komisijos nariai: Kostas Petrauskas ir Juozas Venclova.

5. Balsavimų lapelių rinkimų komisijai reikia išsiųsti tokiu apskaičiavimu, kad jisiai būtų gauti ne vėliau, kaip 1964 m. kovo 15 d. Skundų įteikimo laikas — kovo 22 d.

6. Rinkimų komisija, gavusi laiška, tuojau atžymi L.2 s-gos rinkimų sąrašuose, gavimo data, ir neperplėštą voką įdeda į bylą.

7. Rinkimų komisija maloniai prašo visus kolegas žurnalistus atlikti balsavimo pareigą ir nesivėlinėti išsiųsti balsavimo lapelių.

Pastabos: Susitarta, kad L.2 s-gos CV būtų Chicagoje, Kontrolės komisija — Detroit, Mich., ir Garbės teismas — Los Angeles, Calif.

Remiantis įstatais, šį kartą turi teisę balsuoti visi L.2 s-gos nariai, kurie buvo registruoti 1952 m. atkuriant ją tremtyje, JAV, ir visi naujai įsteigtų skyrių nariai, pagal prisistatymą rinkimų komisijai narių sąrašus.

Rinkimų komisija

ODRA

Overseas Parcel Service

6A Elizabeth Street, Melbourne, C. 1.

(Priešais Flinders geležinkelio stotį)

Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Šeštadieniais — 8.30 iki 1 val. p.p.

Standartiniai maisto siuntiniai Velykoms

Nr.20 EA 8.18.5
20 sv. valyto cukraus
200 amerik. cigarečių

Nr.21 EA 13. 8.6
40 sv. valyto cukraus
200 amerik. cigarečių

Nr. 22 EA 12. 5.0
20 sv. grynų kaul. taukų, 18 dėž.
200 amerik. cigarečių

Nr. 24 EA 17. 6.6
20 sv. sviesto, 18 dėžučių
200 amerik. cigarečių

Nr. 28 EA 8.18.4
20 sv. ryžių
200 amerik. cigarečių

Nr. 29 EA 13. 8.6
40 sv. ryžių
200 amerik. cigarečių

Nr 30 EA 11. 5.4
40 sv. miltų
200 amerik. cigarečių

Nr. 31 EA 23.18.0
20 sv. grynų kaul. taukų, 18 dėž.
20 sv. rūkytos kiaulienos

Nr. 32 EA 15.13.0
20 sv. grynų kauliū taukų, 18 dėž.
20 sv. valyto cukraus

Nr. 33 EA 15.13.0
20 sv. grynų kaul. taukų
10 sv. valyto cukraus
10 sv. ryžių

Nr. 34 EA 28.16.0
10 sv. grynų kaul. taukų
10 sv. sviesto, 9 dėžučių
10 sv. rūkytos kiaulienos
10 sv. rūkyto kumpio

Nr. 35 EA 18. 4.0
10 sv. grynų kaul. taukų, 9 dėž.
10 sv. sviesto, 9 dėž.
10 sv. valyto cukraus
10 sv. ryžių

Nr. 36 EA 8.12.6
5 sv. grynų kaul. taukų, 5 dėž.
5 sv. valyto cukraus
5 sv. ryžių
4 sv. miltų

Nr. 37 EA 24.16.0
4 sv. degintos Santos kavos
4 sv. Rowntree kakao - 22-24%
2 sv. Ridgeway arbatos, 8 pokeliai
2 sv. Nescafe, 4 dėž. po 7 uncij.
4 sv. Eidammer sūrio
1 sv. Nestle šokolado plytelių
400 amerik. cigarečių

Nr. 38 EA 11.15.6
10 sv. valyto cukraus
10 sv. miltų
5 sv. skalbiamo muilo
1 sv. prausiamo muilo, 4 gab.
1 sv. Sunlight skalbimo miltelių
2 sv. grynų kaul. taukų, 2 dėž.
1 sv. Rowntree kakao, 22-24%

Nr. 39 EA 13.11.0
5 sv. degintos Santos kavos
2 sv. Rowtree kakao, 22-24%
1 sv. Ridgeway arbatos, 4 pokel.
1 sv. Nestle šokolado plytelių
200 amerik. cigarečių

Nr. 40 EA 13. 0.0
3 sv. džiovintų obuolių, 6 pokel.
2 sv. Sun-Maid razinkų, 3 pok.
3 sv. džiovintų aprikosų, 3 pok.
3 sv. 7 uncijos džiovintų persikų, 5 pok.
3 sv. džiovintų kriaušių, 6 pok.
3 sv. džiovintų slyvų, 3 pok.
7 uncijos citrinos sunkos, 3 plast. dėž.

Nr. 41 EA 11.15.0
5 sv. gabalinio cukraus
5 sv. miltų
5 sv. ryžių
2 sv. degintos Santos kavos
1 sv. Rowntree kakao, 22-24%
1 sv. Nestle šokolado plytelių
1 sv. Ridgeway arbatos, 4 pokel.

Nr. 42 EA 11.6.0
1 sv. degintos Santos kavos
1 sv. sviestas, dėžutė
1 sv. Rowntree kakao, 22-24%
7 uncijos Ridgeway arbatos, 2 pok.
1 sv. Nestle šokolado plytelių
1 sv. nemaltų juodų pipirų
1 sv. džiovintų slyvų
11 uncijų įvairių džiov. vaisių
12 uncijų Sun-Maid razinkų
1 sv. žemuočių marmelado, dėžutė
200 amerik. cigarečių

Nr. 43 EA 30.13.0
4 sv. degintos Santos kavos
2 sv. Rowntree kakao 22-24%
1 sv. Ridgeway arbatos, 4 pok.
5 sv. džiovintų vaisių (slyvos, razinkos, aprikosai, obuoliai)
1 sv. nemaltų juodų pipirų
4 sv. pieno miltelių, 4 dėž.
4 sv. sviesto, 4 dėžut.

4 sv. rūkytos kiaulienos
4 sv. grynų kaul. taukų, 4 dėž.
4 sv. rūkyto kumpio
5 pok. citrinos sunkos, plast. dėž po 11 un
4 sv. valyto cukraus
400 amerik. cigarečių

Nr. 44 EA 19. 4.0
2 sv. degintos Santos kavos
2 sv. Nestle šokolado plytelių
2 sv. vaisinių saldinių
2 sv. Rowntree kakao, 22-24%
1 sv. maišytų sausainių, dėžutė
1 sv. džiovintų obuolių
1 sv. džiovintų aprikosų

Paskirų maisto produktų siuntiniai

USSR Nr.
51 20 sv. sviesto, 18 dėž. EA 16. 5.0
25 40 sv. sviesto, 36 dėž. 30.8.0
52 20 sv. taukų, 9 dėž. 11.10.9
23 40 sv. taukų, 18 dėž. 19.14.0
53 20 sv. margarino, 9 dėž. 12.4.6
54 40 sv. margarino 18 dėž. 21.1.8
55 20 sv. ryžių, 9 pok. 7.18.3
56 40 sv. ryžių, 18 pok. 12.9.0
57 20 sv. valyto cukraus 7.18.3
58 40 sv. valyto cukraus 12.9.0
59 20 sv. kvietinių miltų 6.16.10
60 40 sv. kvietinių miltų 10.6.6
26 20 sv. gero bekono 16.3.6
27 40 sv. gero bekono 28.7.6
61 10 sv. rūkyto kumpio 12.16.0
62 20 sv. rūkyto kumpio 21.11.0
63 10 sv. Emmenthaler sūrio 10.8.6
64 10 sv. Eidammer sūrio 9.5.0
65 9 sv. degintos Santos kavos 12.4.0
66 18 sv. degintos Santos kavos 20.17.6
67 9 sv. Rowntree kakao 11.16.6

11 uncijų džiovintų persikų
1 sv. džiovintų slyvų
1 sv. 6 unc. įvairių džiov. vaisių, 2 pok.
12 uncijų Sun-Maid razinkų
1 sv. Ridgeway arbatos, 4 pok.
1 sv. nemaltų juodų pipirų
2 sv. rūkytos kiaulienos
200 amerik. cigarečių

Nr. 45 EA 13.10.0
2 sv. Eidammer sūrio
1 sv. Suisse sūrio, 24 pok.
1 sv. makaronų
2 sv. pieno miltelių, 2 dėž.
2 sv. ryžių
2 sv. gabalinio cukraus
2 sv. miltų

1 sv. degintos Santos kavos
1 sv. Rowntree kakao, 22-24%
1 sv. Nestle šokolado plytelių
1 sv. džiovintų slyvų
12 unc. Sun-Maid razinkų
7 unc. citrinos sunkos, 3 plastik dėž.
200 amerik. cigarečių

68 18 sv. Rowntree kakao 23.6.0
69 8 sv. Nestle šokolado plytel.12.0.0
70 8 sv. Vanilijos halva 9.9.0
71 8 sv. pieno miltelių, 8 dėž. 7.17.6
72 16 sv. pieno miltelių, 16 d. 12.9.0
73 8 sv. gryno bičių medaus 9.1.6
74 16 sv. gryno bičių medaus 14.13.0

Į šias siuntinių kainas įskaitoma leidimas, įpakavimas, persiuntimas ir muitas į Europos Rusiją, Latviją, Lietuvą, Estiją, Ukrainą.

Į Azijos Rusiją prie minėtų kainų reikia dar primokėti:

siuntiniams iki 11 sv. — — — EA 0.7.0
siuntiniams iki 22 sv. — — — EA 0.16.0
siuntiniams iki 33 sv. — — — EA 1.0.0
siuntiniams iki 44 sv. — — — EA 1.6.0

Siuntiniai pristatomi per 2-3 savaites

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNE

Mirė Ona Pūmputienė, 67 m. amžiaus. Laikotuvės trečiadienį, kovo 4 d. iš lietuvių bažnyčios 9 v. Moksleivių ateitininkų susirinkimas ateinančią šeštadienį 2 val. pp. parapijos name.

Gyvyto Rožančios intencija kovo mėn. tegu būna už religinį atgimimą.

Šv. Kazimiero šventė minėsime ateinančią sekmadienį, kovo 8 d. Savo dangiškojo Globėjo šventėje organizuotas jaunimas dalyvaus pamaldose su vėliavomis - ateitininkai ir skautai. Visas lietuviškas jaunimas raginamas tą dieną priimti šv. Komuniją.

Po pamaldų šv. Kazimiero minėjimas parapijos saleje. Organizuoja jį moksle. ateitininkai užtat ir programą daugumoje išpildys pats jaunimas. Įdomi bus meninė dalis. Visi kviečiami dalyvauti.

Rekolekcijos Melbourne šiais metais bus kovo 13, 14, 15 dienomis — penktadienį, šeštadienį ir Kančios sekmadienį. Rekolekcijas praves iš Romos atvykęs šv. Kazimiero Kolegijos Rektorius prel. L. Tulaba.

Rekolekcijų tvarka Penktadienį, kovo 13 d., 7 val. vakare konferencija, Kryžiaus keliai, išpažintys. Išpažintųjų klausys kun. Dr. P. Bačinskas, kun. P. Vaseris ir po konferencijos prel. L. Tulaba.

Šeštadienį, kovo 14 d., 9 val. ryto išpažintys. Klausys visi 3 minėti kunigai. 10 val. 15 min. Mišios, pamokslas, Komunija.

Šeštadienio vakare 7 val. konferencija, palaiminimas, išpažintys. Išpažintųjų klausys tie patys kunigai.

Kančios sekmadienį, kovo 15 d., pamaldos tuo pačiu metu, kaip visuomet 11.45 val., pamokslas, Komunija, Kryžiaus keliai, baigiamoji konferencija.

Rekolekcijos vyks mūsų bažnyčioje, St. Johns, East Melbourne. Išpažintims patogias laikas yra šeštadienio rytas. Nepasilikti išpažinties sekmadienį, nes tuomet ilgai gali pririekti laukti. Atvykite į rekolekcijas ne viena kartą, kad atliktų savo kat. pareigą — vėlykne išpažinti, bet išskauskite nors 3 konferencijas. Tik šitaip bus atliktas geresnis susikaupimas ir savo dvasinio gyvenimo pasirošimas. **Kančios Sekmadienį visį priima šv. Komuniją**. Ir tie, kurie jau bus priėmę jau šeštadienio Mišių metu. Tegū būna tas sekmadienies mūsų parapijos šventė prie Dievo altoriaus — už šeimų sugyvenimą, už atlidumą, už tarpusavį nuosirdumą. Tik tuomet Vėlykas su tikslumu su džiaugsmu kaip viena didžiulė šeima.

SYDNEY

Kovo 8 d. — jaunimo sekmadienis. Jaunimo ir vaikų bendra mėnesinė šv. Komunija. Išpažintys nuo 10.30 val. (kun. P. Butkus). Pamaldos gieda jaunimas — ateitininkai.

Kovo 15 d. — Kančios sekmadienis. Tuojau po lietuviškų pamaldų Lidcombe (11.30 val.) bus einama Kryžiaus keliai už kenčiančią Lietuvą ir šios gėvėnės rekolekcijų pasisakima.

Kun. P. Marfuzas nuo kovo 2 d. iki kovo 17 d. bus išvykęs į Brisbanę, kur aplankys tautiečius ir praves gėvėnės rekolekcijas.

Kun. P. Butkus

NEWCASTLE

Sekandios pamaldos Newcastle ir apylinkės tautiečiams bus laikomos balandžio mėn. 5 dieną, 9.30 val. ryto, šv. Lauryno bažnyčioje, Brodmovėje. Išpažintųjų bus klausoma nuo 8.45 val. prieš Mišias.

Kovo mėn. 15 d. pamaldų Brodmovėje nebus.

Gėvėnės rekolekcijos newcastleciamis šiemet praves svečias iš Sydnejaus kun. P. Martūzas. Dvasios susikaupimo pradžia: Didžiosios savaitės antradienį, kovo mėn. 24 d. 7.30 val. vakare — švenčiausiojo išstatymas, įžanginė konferencija. Po jos — išpažintys.

Trečiadienį, kovo 25 d. išpažintys bus klausoma nuo 9 val. ryto. Šv. Mišios 10 val. su bendra parapijiečių šv. Komunija. Užbaigiamasis rekolekcijų pamokslas.

Kap. S. G.

Brisbane

Sekandios pamaldos Brisbanės ir apylinkės tautiečiams bus laikomos naujai atvykusio kunigo į Australiją — Povilo Martūzo, kurį apsisistos kovo mėn. pradžioje: Catholic Presbytery, Merivale ir Peel gatvių sankryžoje, South Brisbane. Telefonas 4 3806. Ten pat švenč. Marijos bažnyčioje atlaikys kovo mėn. 8 d. 11 val. pamaldas ir sekandios savaitės praves rekolekcijas. Dvasinio susikaupimo pradžia:

Penktadienį, kovo 13 d. 7.30 val. vakare švenčiausiojo išstatymas, įžanginė rekolekcijų konferencija, Kryžiaus Keliai ir antroji konferencija.

Šeštadienį, kovo 14 d. 6 val. vakaro konferencijos ir po to išpažintys. Šis vakaras yra pats patogiausias laikas Vėlyknei atlikti, todėl visi kviečiami juo pasinaudoti, kam tai imanoma.

Be to, išpažintųjų bus klausoma ir sekmadienio rytą, pradedant nuo 9 val. Mišių pradžia — 11 val. su bendra parapijiečių šv. Komunija ir užbaigiamąja konferencija. Pabaigoje švenčiausiojo išstatymas ir palaiminimas.

Kap. S. G.

Geelongas

Geelongo lietuviams pamaldos ateinančią sekmadienį, kovo 8 d. St. John's bažnyčioje, North Geelong, 10 val. 15 min. rytą. Išpažintys pusę valandos prieš šv. Mišias.

Rekolekcijos Geelongo lietuviams kovo mėn. 15 d., sekmadienį vakare, įvyks šia tvarka:

7 val. v. išpažintys, 7.45 val. v. šv. Mišios, konferencija, bendra šv. Komunija, baigiamoji konferencija. Rekolekcijas praves prel. L. Tulaba. Išpažintųjų klausys prel. Tulaba, kun. Vaseris ir kun. Bačinskas.

Nebus pamaldų Geelongo lietuviams šv. Jono bažnyčioje specialiu pamaldų nebus kovo mėn. 22 d. Verbu sekmadienį. Kapelionas tuo metu išvyks į Tasmaniją.

Vėlykų pamaldos — Geelongo lietuviams Vėlykų dienų pamaldos bus įprasta tvarka 10.15 val. rytą St. John's bažnyčioje. Išpažintys pusę valandos prieš šv. Mišias — Kun. Dr. P. Bačinskas

Adelaide

Šv. Kazimiero — Lietuvos Globėjo šventė bus švenčiama sekmadienį, kovo 8 d. Ši šventė yra kartu ir mūsų bažnyčios šventė kurios altoriuje randasi šventojo relikvinija.

Po šių pamaldų Lietuvių Katalikų Centro kieme vyks tradicinė skautų ruošiamoji Kaziuko mugė, o po trumpos pertraukos — Vyr. Moksle. Ateitininkai ruošia šv. Kazimiero minėjimą, kuriame trumpą ir aktualią paskaitą skaitys svečias iš Romos prel. Dr. L. Tulaba.

Rekolekcijos prasideda jau sekandios savaitės, kovo 5 d., ketvirtadienį, 7 val. vak. ir jos vyks vakarais, o baigiamos sekmadienį, kovo 8 d. rekolekcijų vedėjas — svečias iš Romos — Prelatas Dr. L. Tulaba.

TĖVIŠKĖS AIDAI - MŪSŲ RELIGINIO, TAUTINIO IR SOCIALINIO GYVENIMO METRASTIS - AUSTRALIOJE.

SYDNEY

Pranešimas

Bankstowno Lietuvių Namų Valdyba praneša, kad š. m. kovo 15 d. (sekmadienį) 2 val. p.p. šaukiamas nepaprastas visuotinis Bankstowno Lietuvių Namų narių susirinkimas apsvaistytį susivienijimo su Sydnejaus Lietuvių Klubu klausima.

Bus sekanti dienotvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas. 2. Prezdiumo rinkimas. 3. Mandatų Komisijos rinkimas. 4. B. L. N. P.-ko pranešimas. 5. Sydnejaus L. K. P.-ko praneš. 6. Kat. Parapijos pranešimas. 7. Diskusijos dėl pranešimų. 8. Klausimai ir sumanymai. 9. Nutarimų priėmimas. 10. Susirinkimo uždarymas. Kadangi reikalas yra labai svarbus, tai visi nariai prašomi būtinai dalyvauti.

Bankstowno L. N. Valdyba

Geelongo kronika

— Monia Jarinkevičienė, p. Navickas ir p. Povilaitienė tebėra liginėje.

— Edita Maternytė ištekojo už Sokolof vasario 8 d. St. Johns bažnyčioje. Šv. Mišias jaunavedžių intencija atlaikė kun. dr. P. Bačinskas, jungtinių apeigas atliko specialiai iš Romos atskridęs J. E. vyskupas Kotkof, rusų katalikų vyskupas, kurį buvo geras jaunystės draugas su jaunojo tėvais. Jaunasis rusų unitų tikybos. Apeigos tęsėsi apie valandą laiko, nes be vyskupo apeigos dalyvaudar dar du kunigai iš Melbourne. Vestuvinė puota vyko Malaga kavinėje. Linkime jaunai porai laimingo gyvenimo.

Ančių medžioklė Vasario 22 d. ančių medžioklės atidaryme dalyvavo ir geelongišiai lietuvių medžiotojai su svečiais. Laimingieji po 3 antys parsinešė — A. Mieliauskas ir P. Ivaškevičius jun. Kiti medžiotojai iš svečių iš Melbourne pasidžiaugė ežero grožiu ir medžiokline nuotaika.

P. B.

Lietuviška šeima

Vasario 1 d. Edis Breneris ir Vida Sutaitė sukūrė lietuvišką šeimą. Iškilmingas vestuvių Mišias ir suotuoktųjų apeigas atliko kun. dr. P. Bačinskas. Šv. Mišių laike giedojė Geelongo liet. moterų choras vad. M. Kymanto.

Vestuvių vaisės vyko lietuvių namuose, kuriuose dalyvavo apie 80 svečių. Jaunieji po vestuvinių kelionę praleido Queenslande.

Savaitgalio mokykla

Vasario 15 d. savaitgalio mokykla pradėjo savo darbą. Pamokos vyks šeštadienio po pietų 2-5 val. Lietuvių namuose. Šiais mokslo metais mokykloje dirbs septyni mokytojai: kun. dr. P. Bačinskas, p.p. Brazdžionienė, Cerkavičienė, Slavickienė, Simaitienė, K. Bratanavičius ir tautinių šokių mokykl. L. Bungardas. Mokyklos vedėjas kun. dr. P. Bačinskas.

Sveiksta po operacijos Po pasisekusios sunkios operacijos, p. Brazdžionienė sėkmingai sveiksta namuose. Pasveikęs vėl žada grįžti į Geelongo liet. chorą.

V. S.

Melbourne

KAZIUKO MUGĖ

Seni, jauni, maži, visi kviečiami į Kaziuko mugę, kurią ruošia Melb. Liet. Kat. Moterų Draugija. Mugė įvyks kovo 8 d. (sekmadienį) tuoj po pamaldų šv. Jono bažnyčios šventoriuje. Jūs laukia riedainiai, pyragai, saldainiai, medauninkai ir daug kitokių įvairenybių.

Mugės metu bus traukiama siuvama mašina, toasterio ir salotoms indo loterija. Jei dar kas neįsigijo bilietų, kreipkitės pas mūsų draugijos narses, jos mielai Jums patars. Ar nėra laimėtik už 1 šilingą laimėti savo žmonai siuvama mašina. Ji tada tik sukleps sūs, daug pigiau kainuos ir dažniau balius ir pobūvius lankys. Tad paskubėkit.

Valdyba

Sydnejus

Pranešimas apie nuostabių dalykų Bankstowne Mugė... Kokia? Leipco? Karaliaučius? New Yorko? Sydney mugė, vadinama Easter Show? Visai ne! Bankstowne, Dainavos salėje dar geresnė mugė — tiesiai iš Vilniaus — **Kaziuko mugė!**

Stalai, staliukai, lūžta nuo apraustų gėrybių: baronų, saldinių, pyragėlių. Visokių visokių skanėstų. Visos kainos su derbomis — ką nuderėsi, to nemokėsi! O pramogų! — Kas jas ir besuskaitys! Stai kelios: Sportas — rimos varžybos; dainos — linksms ir vidutinės; pokštai, pokštėliai! Stai vienas — margučio kelionė pas Bobutę Vėlykė. — Visko čia nesurasyti! — reikėtų veršelio odos. Reikia būtinai atvykti ir pamatyti.

Be kita ko, norėta atgauti ir pora kolchoziškų eksponatų, bet nebuvo iš Vilniaus išleista — esa, kad nebūtų nukopijuota... Žodžiu į mugę apsilankyti verta. Ji prasideda š. m. kovo 8 d., tuojau po lietuviškų pamaldų. Rengia Katalikų Kultūros draugija. Pelnas skiriamas simboliniam paminklui lietuviškoje kapinių dalyje pastatytai ir jaunimo organizacijoms paremti.

Visais mugės reikalais (užsiregistravimas ir programa, loterijai fantų įteikimas ir kt.) tautiečiai prašomi kreiptis į žemiau nurodytus asmenis: 1. Maksvytis, 7 Fleming St., Carlingsford, tel. 86-6269; 2. Genys, skambinti p. Kazlauską telefonu 709-1230 iškviečiant; 3. Motiejūnienė, 112 Sixth Ave., Berala, tel. 644-2202; 4. Alčiauskas, 1a Oxford St., Lidcombe; 5. M. Slavienienė, 25 Maranoa St., Auburn.

Rengėjai

Sale

Vasario mėn. 22 d., dalyvausiant svečiams iš Latrobe Valley, Sa lės lietuvių minėjo Vasario 16-tąją. Minėjimą atidarė seniūnas p. S. Drungilas, trumpai nušviesdamas šios dienos reikšmę. Po to sekė p. Zemačio paskaita, kurioje išryškino 1918 metų lietuvių savanorių pasiaukojimą, kančias ir kovas siekiant tėvynės nepriklausomybės. Prelegentas pats būdamas savanoris, kvietė tautiečius nenustoti vilties ir laisvinimo kova tęsti toliau. Tylos minute buvo pagerbti žuvę kariai.

Poetas J. Mikštas labai gražiai padeklamavo savo eilėraštį "Žuvusiems ginklo draugams". Poetas prisipažino, kad šlubuojant sveikatai ir slėgiant kasdieniams darbams, nebeįstengia periodiškai kurti, bet prieš žymenes šventes "mūza" suteikia kūrybai įkvėpimo. Minėjimuose poetas J. Mikštas dažnai pasirodo su savo eilėrašciais, kurie visuomet pilni tėvynės meilės, ilgesio ir troškimo išvysti vėl laisvą tėviškę.

E. Eskirtienė savo skaitytoje paskaitoje palygino lietuvių savijautą gyvenančios užsieny nepriklausomybės laikais su dabartiniu, kai tėvynė paversta.

Jaunimas išpildė meninę dalį. B. Drungilas skambino gitara, V. Eskirtas pagrojo akordeonu, o P. Eskirtas padeklamavo eilėraštį.

Oficialioji minėjimo dalis buvo baigta Tautos himnu. Vėliau vyko vaisės, kuriose svečias p. Sodaitis vaizdžiai papasakojo, kaip lietuvių kūrėsi ir kaip dabar gyvena Kanadoje. Šiuo metu p. Sodaitis atostogauja pas savo sūnų. Buvo padaryta rinkliava Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje. Aukų po vieną sura: Butauskas, Drungilas, Gailiūnas, Proinskas, Eskirtas, Sodaitis, Juozėnas, Mikštas, Medeckienė ir Šeštoka. Po 10 šilingų: Lenertas, Zemačis ir Zemačauskas, 5 šil. aukojo Sodaitis snj.

Dalyvė

Brisbanė

Vasario 16-sios minėjimas Vietos Apyl. Valdyba vasario 22 d. atsargos karių saleje Ashgrove surengė Nepriklausomybės atgavimo 46-ųjų sukaktuvį minėjimą. Minėjimas pradėtas 6 val. vakare, kurį atidarė v-bos pirmin. A. Navickas, pakviesdamas susirinkusius sugiedoti Tautos himną į garbės prezidiumą buvo pakviesti mūsų jaunosios kartos atstovai R. Platkauskienė, N. Malisaukaitė, K. Sakalauskas ir V. Stankūnas. Tada buvo sugiedota Marija, Marija. Išsamiai ir gana įdomiai paskaita skaitė svečias iš Sydnejaus — p. Petkūnas.

Po oficialiosios dalies sekė meninė programa, ją išpildė šį kartą išimtinai mūsų mergaitės, paruoštos p. Platkauskienės. Mergaičių grupė: G. Bagdonavičiūtė, A. Kviesinkaitė, R. Kviesinkaitė, N. Malisaukaitė, V. Luckutė, L. Luckutė, V. Stankūnaitė ir vadovė R. Platkauskienė pasirodė su dainėmis, studijuojančių džiugiu konstatuoti, kad iš jų dauguma ir dabar aktyviai reikišiasi Adelaidės lietuvių gyvenime.

Turėjome du teatrų (Dabar — ne vieno), iš kurių Liet. Teatrų Myletojų grupė 1954 m. pastatė nepamirštamus Aušros sūnus ir Kaimynus. Teatras — Studija tais pačiais metais suvaidino 2. Kučinską Klystėlius ir tris komedijas anglų kalboje.

Prieš 10 metų išleistas "Mūsų giesmynas". Tai didžiulis kun. dr. P. Jutulio darbas.

Gegužės 30 d. 1954 m. Adelaidėje buvo sukurta pirmasis literatūros vakaras, kuriame savo kūrinius skaitė P. Andriusis, P. Pusdešis ir L. Pakalnis. Programoje taip pat dalyvavo pianistė M. Martinkienė ir kt.

Ziemos sekmadienį vakarais Ap. Valdyba suorganizavo paskaitų ciklą, kuriame kalbėjo kun. P. Jutulis, A. Rūstėlis, J. Lapšys, V. Morkys, dr. Šeštoka ir kt.

Ateitininkai Sėndraugiai suruošė rašytojo Krėvės mirties viešą minėjimą.

Savaitgalio mokykla suvaidino P. Andriusio "Vabalų vestuves". Pirmą apvalią bendro gyvenimo sukaktį šiais metais švenčia 1954 m. vede: V. ir A. Dainia, I. ir L. Galinskai, A. ir U. Juciai, D. ir G. Kalikai, K. ir V. Gurskai ir kiti.

Tragiškai žuvo E. Vasilūnienė. Prieš 10 metų pakartotinas medicinos studijas Adelaidės universitete baigė dr. J. Mikūšis. Tais pačiais metais taip pat baigė studijas ir gavo statybų inžinieriaus diplomą L. R. Garbaliuskas.

Iš 1954 m. "Šventadienio Balso"

Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos Muzikų Komitetas

105 Elizabeth Street, Melbourne Tel. 60 1201
Muzikos instrumentai džazui ir koncertui
pianinai * vargonėliai * akordeonai
gitaros * radio * juostų rekorderiai * plokštelės

ADELAIDĖ

Vasario 16 minėjimo oficialioji dalis

Kaip ir visu švenčių, taip ir 16 Vasario minėjimo oficialioji dalis Adelaidėje ruošė ALB apylinkės valdyba Lietuvių namuose, vasario mėn. 16 d. 15 val. Minėjimą atidarė apyl. V-bos pirmininkas p. V. Petkūnas, trumpai apibūdindamas tą šventę ir nurodymą jos prasme lietuviams išieivijoje. Po atidaroamojo žodžio Latvių ir Estų atstovai sveikino Adelaidės lietuvių bendruomenę, pabrėždami, kad esame vieno dailimo aukos ir mes ir jie privaleme daryti viską, kad išlaikius tautiškumą ir atgavus nepriklausomybę.

P. A. Maželis, nevaigindamas publikos ilgą kalbą, tarė žodį šventės proga. Savo gražiai, jaunimui pritaikytame žodyje, pa vaizdavo Lietuvą ir reikalą išlikti lietuviams. Meninėje dalyje tautinių šokių grupė, vadovaujama p. Br. Lapšienės, akordeonais palyginti J. ir R. Germanaitis, išpildė tris šokus, Choras Lituanis, vadovaujamas muz. V. Simkuso, padainavo 3 žodžiais ir melodija šventei pritaikytas dainas.

Po 10 min. pertraukos pirmą kartą Adelaidėje Moterų Sekcijos iniciatyva vyko lietuvių abiturientų, šiais metais baigusių vidurines mokyklas pagerbimas. Moterų Sekcijos V-bos pirmininkė p. Petkūnienė pagerbimo iškilmes pradėjo sukviesdama garbės prezidiumą ir pakviesdama abiturientus. Prezidiumą sudarė: kun. Kazlauskas, kun. Daunknas, organizacijai atstovai ir baigusieji Adelaidėje aukštąjį mokslą lietuvių. Abiturientus pasveikino kun. Kazlauskas ir organizacijai atstovai. Bendruomenės savaitgalio mokyklos vedėjas p. Renkė abiturientams iškėitė po labai vertingą knygą — Mūsų Lietuvą.

Pagerbimo iškilmes tikrai buvo gražios ir gaivinančios lietuviškumą, tik kaž kodėl jose nedalyvavo tik 10 abiturientų. Atrodo Adelaidėje viduriniąsias mokyklas baigę žymiai didesnis skaičius lietuvių jaunuolių.

Minėjimas baigtas vėliavų nuleidimu, kurį atliko ramovėnės. Upiškos buvo pilnutėlės lietuvių namų salė, kaip labai seniai yra buvę, ir nemažai jaunimo. 7 val. 30 min. vakare buvo iškilmingas balius abiturientų garbei.

V. J.

ADELAIDĖJE PRIEŠ 10 METŲ

1954 metų pradžioje Aldingioje buvo surušta pirmoji Australijoje jaunimo vasaros stovykla. Ja organizavo Adelaidės ateitininkai sėndraugiai. Stovyklai vadovavo A. Stapanienė, A. Kubilius, I. Milakienė, B. Grubliauskas. Įdomu prisiminti ir stovyklavusių pavardes: Dičiūnukai, Zamoiskiukas, Puodžiukas, Stepanukas, Morkūnukas, Straurkiukas Plokytė, Siuksterytė, Radzevičiūtės, Krygerytė ir kt. Šiandien iš jų yra jau sukurūs šeimās, išsigijusių profesijas, studijuojančių. Džiugu konstatuoti, kad iš jų dauguma ir dabar aktyviai reikišiasi Adelaidės lietuvių gyvenime.

Turėjome du teatrų (Dabar — ne vieno), iš kurių Liet. Teatrų Myletojų grupė 1954 m. pastatė nepamirštamus Aušros sūnus ir Kaimynus. Teatras — Studija tais pačiais metais suvaidino 2. Kučinską Klystėlius ir tris komedijas anglų kalboje.

Prieš 10 metų išleistas "Mūsų giesmynas". Tai didžiulis kun. dr. P. Jutulio darbas.

Gegužės 30 d. 1954 m. Adelaidėje buvo sukurta pirmasis literatūros vakaras, kuriame savo kūrinius skaitė P. Andriusis, P. Pusdešis ir L. Pakalnis. Programoje taip pat dalyvavo pianistė M. Martinkienė ir kt.

Ziemos sekmadienį vakarais Ap. Valdyba suorganizavo paskaitų ciklą, kuriame kalbėjo kun. P. Jutulis, A. Rūstėlis, J. Lapšys, V. Morkys, dr. Šeštoka ir kt.

Ateitininkai Sėndraugiai suruošė rašytojo Krėvės mirties viešą minėjimą.

Savaitgalio mokykla suvaidino P. Andriusio "Vabalų vestuves". Pirmą apvalią bendro gyvenimo sukaktį šiais metais švenčia 1954 m. vede: V. ir A. Dainia, I. ir L. Galinskai, A. ir U. Juciai, D. ir G. Kalikai, K. ir V. Gurskai ir kiti.

Tragiškai žuvo E. Vasilūnienė. Prieš 10 metų pakartotinas medicinos studijas Adelaidės universitete baigė dr. J. Mikūšis. Tais pačiais metais taip pat baigė studijas ir gavo statybų inžinieriaus diplomą L. R. Garbaliuskas.

Iš 1954 m. "Šventadienio Balso"

Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos Muzikų Komitetas

105 Elizabeth Street, Melbourne Tel. 60 1201
Muzikos instrumentai džazui ir koncertui
pianinai * vargonėliai * akordeonai
gitaros * radio * juostų rekorderiai * plokštelės

LIETUVIAI MENO PARODOJE

Jau eilė metų dienraštis "The Advertiser" gražioje Torrens upės lankoje Elder parke suruošia atvirame ore meno parodą, kurioje šiais metais savo darbus išstatė apie 600 menininkų. Net Pietų Australijos gubernatorių parodoje dalyvavo su savo dviem aleijum pieštais Australijos vaizdais. Ši paroda, kuri savo apimtimi atstovauja beveik visumą Pietų Australijos menininkų, yra įdomi ypač tuo, kad akivaizdžiai galima pasekti šio krašto meno posūkius ir kryžkeles, kasmet vis mažėjanti skaičių abstraktiškų ir žiūrovui nebylių, tačiau moderniais laikomų, dėmių ir brūkšnių paveikslų ir beveik visuotinė posūki atgal link naturalizmo. Atrodo, kad laikas yra pats geriausias "dry cleaner", kuris apvalo meną nuo beprasmių dėmių ir reikia džiaugtis, kad menininkai parodoje vėl pradeda išstatyti paveikslus, bet ne įremtas drobes, į kurias piešdami valė teptukus...

Iš lietuvių šioje grandiozinėje parodoje dalyvavo V. Kapočius dviem įdomaus kolorito alejais darbai — natūrmortu ir vaizdu su karvėmis, A. Kudirka, emalis — audra, Birutė Mars — natūrmortu su vaisiais ir Žibutė Mars su Rugiapiute. Tris savo skulptūras darbus parodoje išstatė J. Pocienė — Mergaitė, Sėdinti moteris ir įspūdingas Mastytojas. V. Kapočiuo drožiny s medyje — Saugojančios rankos.

Paroda tęsiasi nuo vasario 16 ligi 23 dienos.

Paulius Rūtenis televizijoje

Sekmadienį, vasario 23 d. T.V. vaidinime "Consider your Verdict" adelaidiškieji turėjo progos televizijos ekrane pamatyti P. Rūtenį teismo salėje vaidinant kaltinamąjį. Visą valandą užtikusiame pastatyme, o ypač kulminacinėje kaltės prisipažinimo scenoje Paulius — buvęs operos ir įvairių teatrų artistas ir Adelaidės Lietuvių Teatrų Myletojų Grupės režisierius, pasirodė pilname išjautimo ir vaidmens sukurimo brandume.

Adelaidės lietuvių P. R